

בהעלותך וטהר לבנו

מענה על שאלות רבות בפרשה זיזיושלים מקורילים וזיזיוקלים עזובים

חצי עלון נתרם: ע"י ידידי נתי מבית שאן לעילוי נשמת אימו שושנה ז"ל בת יהודית שתחיה
ולרפואת: אביו דוד בן עמרם ולרפואת רחמים בן שמואל
ולהצלחת כל עם ישראל
ולהחזרת כל השבויים בריאים ושלמים
וחצי עלון: נתרם להצלחה ולפרי בטן בקרוב
לליאורה בת יפה
ולהצלחת עם ישראל ברוחניות ובגשמיות ונזכה בקרוב לביאת המשיח אמן

ד"ר יצחק קרליץ ז"ל מנצח תזמורת סימפוניית תל אביב
מנצח תזמורת סימפוניית תל אביב
מנצח תזמורת סימפוניית תל אביב

זכה נא והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד
הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:
"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה ולידאה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,
ובינתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאזכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

בסעייטא דשמיא בזכות תפילת רבים ותפילות תלמידי היקרים!!

נראה שיש תורם להדפסת כך דברים (ויתכן שעוד כרכים בס"ד)

במגמה שיצא לקראת חודש תמוז

אשמח למתנדבים בעם, לזיכוי הרבים!! שיעזרו: בהכנת מפתחות,

והשלמת מקורות. אפילו על פרשה אחת מחומש דברים!

ואפילו בלי ניסיון, רק רצון טוב והבנה נכונה! וכל המסייע תבוא עליו הברכה

החזק במוסר כי חייך: קיבלנו אני ותלמידי והלוואי כל עם ישראל

5 שורות או קטע קטן מספר מוסר שמדבר ללבך – במיטה לפני השינה

וטהר לבנו – בהעלותך

”בהעלותך את הנרות” למה אכן אהרן לא התנדב לתרום יחד עם הנשיאים?

יום יומי לשמור בקדושה בלי היסח הדעת על כלי הקודש, ואצלו זה היה כפיקדון מתמשך הכרוך במאמץ וריכוז ואחריות, אבל עדיין נשאר הפלא מדוע אהרן לא תרם תחילה בזריזות משלו כמו כל כלל עם ישראל??

ואמנם בתרומת העם למשכן לא חלשה דעתו של אהרן, כי יתכן שכל שבט הלויים תרמו ככל עם ישראל, למרות שלא חטאו בעגל כפי שהנשים שלא חטאו בעגל גם הן תרמו וכפי שהארכי בעניין בפרשת ויקהל, ורק אהרן עצמו לא תרם כמו כל הנשיאים שלא תרמו יחד עם העם, כך שבט לוי לא בלט לרעה משאר השבטים, כי לא היה שונה משאר הנשיאים שלא תרמו בהתחלה, ורק נתנו אחרי כולם ממה שהענין הביא להם דבר שלא טרחו בו.

אמנם בחנוכת המשכן כאשר כל הנשיאים התעוררו ברוחם ותרמו והביאו משל עצמם, ורק הוא נציג כנשיא שבט לוי לא הביא כי לא התעוררה רוחו, **לכן כאן** זעק אבא, למה לי לא היה התעוררות לתרום כשאר הנשיאים, ובכך אני כביכול פוגע בשבט שלי – שבט לוי ???????? אבל באמת היה כאן שבט עצום לשבט לוי, **שהספורנו**, על הפסוק בפרשת נשא הכתוב לפני שהקריבו את העגלות **”ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבותם, הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים”** כתב שהתורה האריכה לפרט את תפקיד הנשיאים, כי כאן טמונה הסיבה למה הנשיאים התעוררו והקריבו בעד שבטו ואנשיו.

והסיבה היא **”העומדים על הפקודים”** שכאשר הנשיאים עברו על הפקודים וספרו כל אדם באופן אישי, אז הבחינו והרגישו שקצת מהשבט שלהם חשוד בעבירות, ולכן הנשיאים החליטו להקריב קרבנות ולכפר על שבטם.

ואם כן הדברים מובנים, אהרן הכהן פשוט לא הרגיש חסרון בלויים, כי כל אחד מהלויים היה מושלם, כי כל השבט כולו היה קודש הקדשים, שהרי לא פסקה מהם ישיבה ולימוד תורה כל שנות גלות מצרים, ולכן לא הייתה לו התעוררות בליבו להקריב ולכפר על השבט, וזה שבט עצום לשבט לוי כולו ולכל אחד מהלויים באופן אישי.

אלא שעדיין קשה א”כ למה הצטער אהרן?? **ויתכן** שאהרן אכן שמח, אך מצד שני הצטער שבכל זאת רצה שבט לוי ישתתפו יחד עם כולם אפילו בהתנדבות ולא ככפרה, וכפי שבט לוי וכלל הנשים תרמו בתרומת המשכן למרות שלא חטאו בעגל, כי רצה שהעיקר לתת תרומה ושיהיה חסרון כיס גם מצדו ולזכות שבטו לחנוכת המשכן.

וללמדנו, שכשיש התעוררות של קדושה של הציבור, עליך להצטרף גם לציבור המתחזקים והמתעוררים, ואל תאמר זה לא לכבודי, וכן אל תטען אדרבה אסור לי להגיע, כי כשאני לא מגיע ולא משתתף זה גורם לקידוש השם שאני צדיק ואין לי מכשול בזה, כי אני בן תורה מושלם שלא צריך לבוא לחיזוק של שאר העם הלקוי, אלא עליך ללמוד מאהרן הכהן שרצה להצטרף לכפרת חטא העגל למרות שהיה הוא ושבטו היו מושלמים, ולא חשב שזה יבזה את שבטו לומדי התורה המתמידים, כי להתחבר לחיזוק יחד עם העם זה הכבוד הגדול מכולם, ולכן אדרבה דווקא מזה שהם לא השתתפו הוא נפגע.

אמר לו הקב”ה, חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות
הדלקת נרות שלך אהרן שווה יותר מכל מתנת ממון ומתנות אחרות

ומתוך הרמב”ן בשם המדרש ש”אל מול פני המנורה יאירו” הכוונה שהנרות יאירו לעולם גם כשאין בית המקדש קיים, ומסביר הרמב”ן שבה בורא עולם ניחם את אהרן, כי גילה לאהרן שהשפעת הטבת והדלקת נרות המנורה תימשך לעולם בנרות חנוכה.

אבל עדיין קשה, אם נפרש כפי שכתבנו קודם, שאהרן הצטער כי רצה שיהיה תרומה וחסרון כיס גם ממנו לחנוכת המשכן, הרי אחרי הכל לא יצא ממנו כסף כלל ולא היה לו חסרון כיס?? **ויתכן** שה’ לימד את אהרן, שיש השקעה של

כתב רש”י, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, ותיירך: לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, **אמר** לו ה’: **שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות.**

ולא מובן מה חלישות דעתו של אהרן, הרי הוא היה כהן גדול, היחיד שנכנס לקודש הקדשים, והולך עם בגדי תפארת אבני שהם ואבני מילואים, וכביכול כל ממלכת המשכן תחתיו, אז מה פשר חלישות דעתו??? וכי לא מגיע קצת נחת לנשיאי השבטים לבלוט לטובה ביחס ללויים??

ובכלל יש לתמוה מדוע אכן אהרן לא התנדב בלי שהתבקש, הרי גם הנשיאים התנדבו בלי שהתבקשו לכך, **וראיה** לדבר, ממה שכתב רש”י שמשה רבינו לא קיבל מהם עד ששאל וקיבל אישור מבורא עולם לקבל את תרומתם??? **ועוד קשה**, שרש”י כותב שהנשיאים התעצלו בתרומת המשכן בתחילתו, ולכן כאן בחנוכת המשכן הם הזדרזו להביא תרומה, אז למה אהרן בכל התקופה הזו שהתארכה כמחצית השנה לא היה אתם בסוד העניין והזדרז כמוהם??

ואולי אהרן גם בתרומת המשכן לא תרם יחד עם הנשיאים את אבני שהם ואבני מילואים, ובעצם לא תרם לא בהתחלה ולא בסוף ולכן הוא בכלל לא היה בסוד העניינים עם הנשיאים, ואם זו האמת, עדיין תמוה למה אהרן מעצמו לא תרם כלל??? **ומדוע** התעורר רק כאן על כך שלא תרם, ולא התעורר עוד קודם בתחילת נדבת המשכן כשהנשיאים אחרו ובסוף הביאו יהלומים???

וגם קצת פלא שהנשיאים פעמים באותו יום הביאו את תרומתם לחנוכת המזבח, ופלא למה לא הביאו בפעם אחת הכל?? **והאמת** שאת נדבתם השנייה תרמו לאחר העצה שהציע להם נתנאל בן צוער נשיא יששכר ספרי קנ”ח, ויתכן שהציע רק לאלו שכבר תרמו בפעם הראשונה.

ויתכן שעל זה בכה אהרן, למה לא התעוררה רוחי לתרום כמו שהתעוררה רוחם של הנשיאים?? **למה** לי לא הייתה התעוררות של קדושה לתרום????

ואילו אהרן בתחילה לא חלשה דעתו כי לכל הנשיאים הענין הביא אבני חושן ואפוד ואילו לאהרן לא הביא, ולכן הוא לא תרם כמו הנשיאים, **ואולי** אהרן הבין שהוא לא קיבל כמוהם את אבני החושן כפיקדון זמני על מנת להחזיר, כי עליו היה תפקיד קשה יותר, תפקיד מתמשך

וללמדנו, שכשיש התעוררות של קדושה של הציבור, עליך להצטרף גם לציבור המתחזקים והמתעוררים, ואל תאמר זה לא לכבודי, וכן אל תטען אדרבה אסור לי להגיע, כי כשאני לא מגיע ולא משתתף זה גורם לקידוש השם שאני צדיק ואין לי מכשול בזה, כי אני בן תורה מושלם שלא צריך לבוא לחיזוק של שאר העם הלקוי, אלא עליך ללמוד מאהרן הכהן שרצה להצטרף לכפרת חטא העגל למרות שהיה הוא ושבטו היו מושלמים, ולא חשב שזה יבזה את שבטו לומדי התורה המתמידים, כי להתחבר לחיזוק יחד עם העם זה הכבוד הגדול מכולם, ולכן אדרבה דווקא מזה שהם לא השתתפו הוא נפגע.

אמר לו הקב”ה, חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות
הדלקת נרות שלך אהרן שווה יותר מכל מתנת ממון ומתנות אחרות

הרמב”ן שואל על זה כמה שאלות, א. למה נחמו הקב”ה דווקא בעבודת המנורה יותר משאר העבודות, כגון הקטרת הקטורת והקרבנות הקרבנות ומנחת חביתין??

ב. הקשה הרמב”ן, למה חלשה דעתו של אהרן, הרי בימים ההם ימי המילואים הקריב אהרן הרבה קרבנות אז הוא זכה במה שהם לא זכו??? **והרמב”ן** מחדד את השאלה, ואם תאמר שהקרבנות היו חובה ולא נדבה, הרי גם הדלקת הנרות היא חובה???

וטהר לבנו – בהעלותך

נשא היא הפרשה הארוכה מכל הפרשיות. והסיבה לכך שהתורה מאריכה וחוזרת, כי כל נשיא ונשיא כיון כוונות אחרות ושונות מתרומת חברו וכפי שהאריך המדרש, וזה מוכיח, שעיקר התרומה לה' זו המחשבה והכוונה, ובה ניחם ה' את אהרן: שהמאמץ העצום שלך בכוונות ובעבודת ההדלקה, שווה יותר מחיסרון ממון, שהרי בכוח המאמץ שלך בכוונות ובעבודה שלך הצלחת להשפיע לדורות בנס חנוכה, וזו גדולה משלהם.

תרומה ונדבת ממון, ויש השקעה ומאמץ בעבודה ה' שהיא נדבה חשובה לאין ערוך שהשפעתה לדורי דורות.

וראיה לדבר, שבפרשת נשא התורה מאריכה וחוזרת על קרבנות כל נשיא ונשיא, למרות שתורמתם הייתה שווה במדויק, בכל זאת התורה הקדושה לא קיצרה וכללה אותם יחד, למרות שכל מילה ואות ואפילו תנין בתורה נדרשים כי אין בה יתור כלל, והדבר בולט במיוחד כי בגלל אריכות זו פרשת

נלמד מזה, שכל מאמץ רוחני שתשקיע עם כל הלב והכוונה ובפרט כשקשה לך, בורא עולם שמח ונהנה מזה יותר ממה שתוציא כסף מכיסך, כי לא העיקר חסרון הממון, אלא כוונתך הטובה והמסירות שלך לבורא עולם.

עבירה!!! וברוך השם הוא מתגבר!!!! ואז קרן לייזר עוצמתית מתפרצת ממנו ואורו זורח עד למעלה למעלה, כן זה בולט מהעולם השפל עד לכסא הכבוד!!! אוי איזה נחת רוח עשה ליוצרו, ומלאכי השרת שרים לו "ועושה נחת רוח, נחת רוח ליוצרו".

ואולי אמחיש את הדבר מהרהורי ליבי בטיסה, שכשהייתי בגובה 10 אלף מטר, ראיתי שבמסך כתוב שאנחנו כרגע **טסים מעל גרמניה**.

התחלתי לחשוב ולדמיין לעצמי, בגרמניה יושב מיליונר שיש לו רחוב שלם, אפילו מסוק פרטי, וחושב לעצמו אני ואפסי עוד, אני כל העולם ענק שבענקים!!!

אבל מגובה של רק 10 קילומטר, לא ראיתי לא אותו, וגם לא ראיתי את הבית הענק שלו, ואפילו לא ראיתי את הרחוב שלו, ואפילו גם לא את העיר שלו, רק חום וירוק במקום רקע התכלת של הים.

ואז הרהרתי עוד, הנה הולך יהודי ברחובות גרמניה, ומולו פריצות איומה, והיצר אומר לו אף אחד לא מכיר אותך כולם גוים, תיפול כבר!!! **אבל** היהודי צועק בלב, לא!!! לאאאאאא!!! אבא אני לא רוצה!!! אסור!!! די!!! די!!! זה

וגרמניה זה גם פה, ברחוב, בשכונה, לא מסתכל אפילו שאף אחד לא מרגיש!!! ואם ראיתי בלי כוונה, תתחנן, אבא תוציא לי את זה מהזיכרון!!! בבקשה דחוף!!! מתחנן בבקשה!!! והנה כל המחשבות הרעות כחלום יעוף וכחרס הנשבר.

ואבא שבשמים אומר לפמליא דיליה "חזו חזו בני חביבי", קדושתו וטהרתו על פניו וגבורתו כאריה ונמר, שפע ברכה והצלחה ניתן לו ברכת השם יותן לו אמן, **שלך גדולה משלהם**, זה צדיק שכוח עבודתו מחזיק ומשפיע טוב לדורי דורות.

שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות

בנס חנוכה למה חילקו את השמן ולא הדליקו יום 1 כהלכתה?

פח קטן שהיה בו רק להדלקה של יום אחד, למה לא הדליקו רק נר אחד בלבד, שכך בוודאי יקיימו מצוות הדלקה כל ה 7 או 8 ימים??? **למה** השתמשו ביום הראשון בכל הפך והדליקו את כל 7 הנרות, הרי הם לקחו סיכון שאם לא יהיה נס אז תתבטל מצוות הדלקת הנרות בשאר הימים???

ידידי הגאון הגדול ר' עזרא שטיינבך שליט"א בספרו "עזרי מעם השם" הביא מספר **ברכת שמואל** מקץ שפך השמן שהתגלה לחשמונאים היה חתום בחותמו של אהרן הכהן, שלאחר שבורא עולם גילה לאהרן הכהן את נס חנוכה, אהרן עשה כל מה שביכולתו לקחת חלק בנס ולהכינו, **ולכן** חתם פך שמן כדי שיהיה שמור להיגנו עד שיתגלה לחשמונאים.

ועל זה אמר לו הקב"ה "**שלך גדולה**", שההדלקה שלך היום וגם מה שהטמנת את פך שמן שבכך הכנת את נס חנוכה, גדול מהשפעת קרבנות הנשיאים, והחנוכה של אהרן והחשמונאים הכהנים מבית אהרן גדולה יותר מחנוכת המזבח, כי חנוכת הנרות קיימת לדורי דורות גם בימינו אנו.

ולפי זה מתורצת לי השאלה המפורסמת, שאם נר אחד מספיק להדליק בדיעבד, אם כן מדוע בנס חנוכה שמצאו

והתשובה שנראית לענ"ד, שהיות ומצאו פך בחתימתו של אהרן הכהן, שהכין אותו במיוחד לנס חנוכה, ראו והבינו שאהרן צפה את העתיד, **והיה ברור להם שאהרן הכין פך שידליקו את המנורה בלי שינוי ובאופן מהודר**, שזה 7 נרות כפול 8 ימים עד שיפיקו שמן חדש, **ויתכן** שאהרן בכוונה הכין פך שמן קטן, כי רצה שלחשמונאים שמצאו את הפך **תהיה אמונה שלימה ממש שזה יספיק בדרך נס**, שיאמינו בכוח **פועלו של הצדיק** אהרן, ובכוח האמונה בפועלו של הצדיק, זה יגרום להם להמשיך את הנס עליהם ושיימשך לדורות.

נלמד מזה שגם אנחנו נתחזק באמונה בכוח פועלם של צדיקים, ונראה גם אנו ניסים ונפלאות שימשכו לדורות אמן ואמן.

מלמד שאהרן לא שינה

אהרן בעצמו הקפיד תמיד להדליק ובכוח זה היה נס פח השמן 8 ימים בשלימות

וחשבת עוד, שיש כאן עניין של מידה כנגד מידה, שהיות ואהרן הקפיד כל ימיו להדליק בעצמו ובהידור את כל שבעת הנרות, ובכוונה מושלמת והקפיד מאוד ולא מסרה לאחר, זה השפיע **מדה כנגד מידה**, שבורא עולם טמן כוח בפך הקטן שלא ישתנה בנס חנוכה ממה שאהרן הקפיד בחייו להדליק את כל הנרות בשלמות, **ולכן** הבינו שלא יתכן שמהפך הטמון לנס של אהרן וזה השכר שלו מריבונו של עולם, ידליקו רק נר אחד ליום לא כפי שהקפיד בחייו.

ייתכן שזו הכוונה "מלמד שבחו של אהרן שלא שינה", שאהרן השפיע שגם בנס חנוכה לא יהיה שינוי אלא ידלקו כל שבעת הנרות בכל שמונת ימי החנוכה, **ואולי הדרך שאהרן השפיע** היתה כפי שכתב הרמב"ן "ויעש כן אהרן", שאהרן הקפיד להדליק בעצמו את הנרות כל ימיו, ואפילו שהמצווה כשרה בבניו, ככתוב (שמות כ"ז כ"א) "יערוך אותו אהרן ובניו" וכפי שהוסף הרמב"ן שבמצווה הגדולה הזאת רמז דבר עליון וסוד נשגב.

וראיתי בראשית חכמה שער הקדושה י"ב ס"ה שמי שמרגיל את עצמו שכל דיבוריו ומחשבותיו יהיו אמתיות, אז גם בלילה יחלום ויראה מראות אמת, וידע עתידות כמו המלאכים, שזה מידה כנגד מידה אם כשהוא ער לא חושב שטויות ושקרים, אז גם בשנתו ריבונו של עולם לא ייתן שיחלום דברי שקר ושטות.

וטהר לבנו – בהעלותך

ולכן גם אם תרגיל את עצמך לשמור על ענייך וקדושתך ביום, בורא עולם ישמור אותך בלילה, ומידה כנגד מידה אם אתה מרגיל את עצמך לברוח ממחשבות רעות אז בורא עולם ישמור עליך, ולא יתן למשחית להשחיתך, אלא יוסיף לך קדושה על קדושתך, רק חזק ואמץ אמן ואמן.

ויעש כן אהרן – מה מיוחד ומה הקושי בהטבת והדלקת הנרות?

תעלה על המדרגות בכדי להדליק את המנורה!!! **בכל זאת** אהרן לעולם לא פקפק, אלא בתמימות שלא שינה אותה לעולם, **עלה על המדרגות והתכופף עד כדי כאב** בכדי להטיב ולהדליק את הנרות.

שהרי גובה המנורה 18 טפחים שזה 3 אמות, וזה פחות משליש מגובהו של אהרן, ועוד נוסף את גובה המדרגות וכך היה על אהרן צורך להתכופף עוד יותר, ומלבד זאת יש את הקושי שצריך להתכופף ולהיזהר לא לאבד יציבות וליפול כי הוא על מדרגות מתכופף מתחת לשליש גופו.

ומלמד שלא שינה, **שלא אמר** זה מיותר זה רק מוסיף קושי, ומי רואה אותי, ואדרבה עדיף ומצוה שלא לעלות כי כך אפשר יותר לדייק בעבודת הנרות, **אלא** בתמימות תמיד עלה והתאמץ בלי לשנות לעולם.

כתב רש"י: מלמד שלא שינה, ושואלים, וכי מדוע אהרן ישנה??? **ועוד מקשים** וכי מה הקושי להיטיב נרות שזו רק הטיה של פתילה לכיוון הנר האמצעי, וכן ההדלקה פעולה פשוטה היא??? **ומתרץ המהרי"ל דיסקין**, שאהרן הקפיד לעלות על המדרגות ולהדליק.

ולכאורה, למה שידליק באופן לא נוח כאשר לא כתוב שחייב לעשות כן, **ובפרט** שגם אהרן הכהן כמשה היה בגובה 10 אמות, **וכפי שהרה"ג מיכאל מרדכי סויסה**, הביא לי את המדרש (אותיות דר"ע אות ק') כשבא משה ואהרן אצל פרעה וכו' ורום קומתם כארזי לבנון, ובכלל הגמרא **בשבת צ"ב** דנה האם כל הלויים היו בגובה 10 אמות.

נמצא אם כן שכשהאמר נכנס למשכן היה מגיע לתקרת המשכן אלא אם כן כופף ראשו כל הזמן, **ועוד** אומרים לו

לשם מה המעלות למנורה? למה עלה אהרן על המדרגות למרות גובהו 'אמות'?

ידיו מעל לציץ, **לכן** אהרן הכהן האוהב שלום ורודף שלום העדיף לסבול, ולהתכופף עד כאב למען הדורות הבאים.

ואולי יש צורך נוסף לעלות במעלות למנורה, בכדי שבכל פעם לפני שמדליק יבין שהמנורה זה עליה רוחנית, וכל הזמן אמורים לעלות ממנה.

כי מלימוד התורה חייבים להתעלות, או ללמוד מוסר קודם ולהתעלות ביראת שמים ורק אחרי זה להדליק שזה כנגד חכמת התורה, כמו שנאמר "ראשית חכמה יראת השם" וכפי שהוסבר בדיבור הקודם.

ועוד נראה לי, שדווקא היו מדרגות בכדי שגם **כהן ענק יעלה ויתכופף**, בכדי שיזכור נכון זו **עבודה קלה ופשוטה** בכל זאת **אל תזלזל בה** למרות פשטותה וקלותה, ומחשבה זו באה לו כשעולה ומתכופף.

ולמה אכן יש מעלות למנורה??? מה העניין שבהם?? **ואולי** אהרן הקפיד לעלות על המדרגות, בכדי שלדורות אם יהיה כהן מועמד להיות כהן גדול שיש בו את כל המעלות הגשמיים **שמונה המדרש** רבה ויקרא כ"ז ט' **כהן גדול - שהוא גדול בה' דברים: בחכמה, בכח, בנוי, בעושר ובשנים**, רק חסרון אחד יש בו שהוא נמוך, שזה לא ישמש כחסרון בשיקול דעתם בבחירתו לתפקיד כהן גדול, כי ממילא היו מדרגות לרמז לכהנים נמוכים שיצטרכו למדרגות, ואדרבה הנמוך יראה **כביכול כיותר מתאים לתפקיד**.

כמו כן שכל כהן אפילו **כהן הדיוט** שהוא נמוך שהרי כל הכהנים יכולים להדליק את המנורה, לא יתבייש לקבל את התפקיד להדליק את המנורה, וגם אם כבר קיבל את התפקיד שלא יתבייש להשתמש ולעלות על המדרגות שמא ילעגו לקומתו הנמוכה, **ובמקרה של כהן גדול נמוך** שמדליק הוא חייב לעלות במדרגות כי אסור לו להרים את

וגם מזה נוכל ללמוד, שעלינו לסגור את כל הפתחים ליצר הרע וכפי דרישת הרבנים, ולהתרחק מאינטרנט וכל שכן מאינטרנט פתוח ומכל כלי הטכנולוגיה המסוכנים, ולמרות שאתה משוכנע ובכנות שאצלך פתחים אלו לא רלוונטיים, כי אתה חזק ולא פזיז, אתה בוגר ולא ילד קטן ויודע מה מותר ומה אסור, ובטוח בעצמך שלך לא יקרה כלום.

בכל זאת נהג כאהרן הכהן שהתאמץ עד כאב רק למען אחרים ואפילו לדורות הבאים, ולא שינה מהקפדה זו כל חייו. **ובפרט** שבינינו אנחנו מכירים את האמת שגם אדם החזק ביותר, יכול להיות חזק במשך 1000 ימים מושלמים, ויום אחד אחרי ה 1000 הוא יפול, ולמה?? כי הוא השאיר פתח ליצר הרע!!! וכשתנחו ותשרה עליו רוח שטות הוא יפול עמוק לבאר שחת, והיצר ינקום בו חזק על כל התקופה שחנק אותו, על כן, שמוע נשמע לרבנים חכמי ישראל עיני העדה, ולמרות הקושי והמגבלות נעשה ככל אשר יורונו, ובעזרת השם הבא להתקדש מסייעים בידו, אמן ואמן.

עוד קצת חיזוק – מאבא ששכח בנו ברכב והילד נפטר רח"ל

נכון שזה מזעזע וכואב שאבא יקר לאונסו ולצערו הרב שאין לתאר כלל, שכח את בנו הקטן והאהוב ברכב, ושם בנו הקטן מצא את מותו הטררגי!!!! כאשר הילד נשמה טהורה בלי רבב ובלי ספק עלתה היישר לגן עדן, אבל הצער למשפחה ולשומעים הוא קשה מנשא, וחובה עלינו להתעורר בתשובה ממקרה זה, ולעשות בדק הבית בנו עצמנו!!!!

האם ידינו נקיות??? הרי גם לילדים שלנו הרבה עושים כן!!! שהרי אם נשאיר אותם בבית עם אינטרנט או מכשיר קולט אינטרנט הם ימותו רוחנית מהחוס של היצר הרע שיהרוג אותם, כי לפעמים למרות כל הזהירות לא לשכוח וכו' - פעם אחת מרוב עייפות שכחת, והילד ניצל את הפרצה, והילדים של היום חכמים מאוד בדברים האלה ובמהירות מזהים ומנצלים את הפרצה, והוא ימות רוחנית רחמנא ליצול!!!! ולפעמים גם לא תדע מיד שהוא מת, כי זה יהיה הסוד שלו, ופתאום כל הילדים נגררים בסוד אחריו, וכל המשפחה מתה מחוס היצר הרע, ואתה מוצא את עצמך מול שוקת שבורה!!!!

אז "החי יתן אל לבו" לא להכניס סכנות לבית, ולדאוג ברגישות יתירה לעצמך ולדורות היוצאים ממך, ויהי רצון שכל מה שנתעורר ונקבל על עצמנו להתחזק ולתקן ולסתום פרצות, יהיה זה לעילוי נשמת הילד הרך בשנים בנו של חבר חשוב בקהילתי, כך שמותו גם יביא תועלת רוחנית עצומה, ויחשב כמי שמת על קידוש ה', שמותו יציל רבים מעוון אמן ואמן.

וטהר לבנו – בהעלותך

ויעש כן אהרן- להגיד שבחו שלא שינה – אותה מחשבה מיוחדת של הפעם הראשונה כך תמיד חשב.

את הפעם ראשונה לא משנים!!! ולכן נראה לי, שבעצם כשהאָהרן הדליק באבולו, זה היה כי רצה לשמח את בורא עולם ולעשות כל מה שביכולתו לעשות גם מה שאינו חייב, **וכדברי החתם סופר** שזו הייתה נדבתו של אהרן, והחידוש הוא שמאז לא שינה לעולם.

דהיינו, שאהרן הכהן במשך כל חייו כשהדליק את הנרות חשב והזכיר לעצמו את אותה מחשבה שהשתמש בה בהדלקה הראשונה שהוא עבד של בורא עולם, בכל מצב: בצער ובאבל ובששון ובשמחה, לעולם אני של בורא עולם, **ותמיד** הזכיר לעצמו את העבודה המושלמת שעבד בזמנים הכי קשים בהתנדבות, גם עבודה שלא היה חייב בה ומתוך אמונה תמימה ואהבת ה', **ומחשבת קודש זו הוסיפה לו מתיקות ואש קודש כל פעם בחייו שהדליק.**

החתם סופר, מבאר על פי הרמב"ן שהיות והדלקה כשרה בזר, על ידי שיוציאו את המנורה החוצה וזר ידליק, אבל כהן חייב להדליק רק במקומה **"מכתם לדוד"** בהל' מגילה וחנוכה פ"ד, **ואם** כן ביום פטירתם שני בני אהרן למרות שאהרן הצטוו לא להתאבל אלא להמשיך בעבודתו, **בכל זאת יכול היה אהרן לוותר על ההדלקה הכשרה בזר, ולמרות זאת** אהרן בעצמו הדליק ולא שינה בגלל האבל, בכדי להראות לכולם שבאמת אינו מתאבל, ומחך לגמרי את האבלות מלבו כפי דרישת הבורא, ולכן הוא לא מנסה להתחמק מהעבודה אלא הוא עושה גם מלאכה שהוא לא מחויב בה.

וקצת קשה לביאור זה, שהיות ומדובר על הפעם הראשונה שהדליק, אם כן לא שייך לכתוב על פעם זו שלא שינה, כי

וכבר שאלוני רבים, איך אפשר לנצח את היצר כשהוא מתפרץ ובווער אש בעצמותינו, והשתמשתי בכלי זה שהשתמש בו אהרן, שתזכיר לעצמך את התענוג הכי רוחני ומתוק שהיה לך, את הלימוד תורה מתוך ריתחא דאורייתא או שירת קודש בהשתוקקות של התרגשות עצומה לקדושה, או מצוה מיוחדת שהתלהבת מאוד מאוד כשראית שלמרות הקשיים הצלחת לקיים אותה, ותיזכר במתיקות הגדולה ובחוויה העצומה של אש ההשתוקקות לבורא עולם, לאבינו שבשמים!!!

וככה תוכל בעזרת השם להתגבר על אש היצר שבוער בך, וזה 'בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין', תבלין זה טעם - גושמאק, שבשעת ניסיון תזכיר לעצמך את הטעם הרוחני של הלימוד, בתענוג של ההתמדה של החידושים, וככה תתגבר על היצר הרע, אמנ ואמן.

וגם בחיים זה פועל, זכורני כשעברתי דירה אני ובני העלנו ארונות כבדים מנשוא 4 קומות, ובכל פעם שהרגשתי שתמו כוחותיי ואין ביכולתי להמשיך, אז בני היקר עודדני "אבא - טאטי!!! עוד קצת"!!! וזה אזר בי כוח להמשיך ובסופו של דבר לסיים את המלאכה הקשה, ומאז כל קושי שמתעורר בחיי או קושי בחיי בני אנחנו מעבירים את הקוד "עוד קצת"!!! ונזכרים בחוויה שהייתה לנו במדרגות והצלחנו, כך אנחנו מתעודדים תמיד להתגבר ולהמשיך "עוד קצת".

אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במעדו למה נוסעי ארוננו של יוסף לא הספיקו להיטהר?

ולכן משה רבינו שנשא לפני מתן תורה את עצמות יוסף לא נהפך להיות טמא מת.

ודומה הדבר לגר שמתגייר, שמעיקר הדין הוא צריך מילה וטבילה וקרבנות שלא מעכבים, אבל הוא לא צריך גם הזיה של מי אפר להיטהר מטומאת מתים שהייתה עליו לפני שהתגייר, כי לפני הגרות אין לו טומאת מתים – **רמב"ם הל' טומאת מת פ"א הל' י"ג, וכמו** שלפני מתן תורה לא היו איסורי עריות, ואהרן הכהן ומרים הנביאה ומשה רבינו נולדו מנישואי עמרם עם דודתו יוכבד, ובוודאי לאחר מתן תורה לא נחשב שנולדו מאיסור עריות.

ואפילו אם תאמר שעליו כן לטהר עצמו, יתכן שמשה כמו כל עם ישראל נהיה טהור לפני מתן תורה, על ידי זריקת חצי הדם שהיה באגנות על העם, **וכמו** שהגמרא **ביומא ד' ע"א** אומרת שהזאת דם (במתן תורה) הייתה במקום מי אפר פרה אדומה ולכן בשבעת ימי המילואים שהיה שלפני שהיה אפר פרה, שהרי האפר פרה היה להם רק מב' ניסן בשנה השנית לצאתם מצרים שזה יום אחרי היום השמיני למילואים הם היו טהורים כי הדם במתן התורה טיהר את הטמאים, אמנם בתוספות שם כתבו שהדם לא שימש לטהרה.

ועל כן משה הקריב קרבנות כל שבעת הימים המילואים עוד לפני שהיה אפר פרה, ולא מסתבר שעבד בטומאה, ואם כן גם הם הפכו לטהורים מאז מתן תורה!!!

והאם נחדש שהם לא רצו להיטהר מטומאתם כשהיו עליהם את הדם, ולכן הם לא נטהרו כפי שטבילה בכוונה שלא להיטהר אינה מטהרת.

אבל זה לא מובן כי למה הם ירצו בכוונה שלא להיטהר??? וגם דוחק לפרש שברגע שהיה אפר פרה בב' ניסן בשנה

מי הם הטמאים?? הגמרא סוכה כ"ה מבאיה 3 דעות, לדעת רבי יוסי הגלילי היו אלו שנשאו את ארוננו של יוסף, ולדעת רבי עקיבא היו אלו מישאל ואלצפן שעסקו בקבורת נדב ואביהוא, ור' יצחק טוען שהרי גם נושאי ארוננו של יוסף וגם מישאל ואלצפן היה להם זמן להיטהר, ואם היה להם זמן, אז מה בכלל טענתם למה נגרע???

אלא אומר ר' יצחק שהם היו טמאים ל"מת מצוה". ומפרשים הראשונים שם שהכוונה לאחד מהקרובים שמצווה על הקרובים שלו לקברו, או אולי אחד מהעירב שמת ואין לו הקרובים, שנאמר **"ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא"** שרק בו ביום לא יכלו, אבל היו יכולים לעשות ביום שלאחריו, דהיינו שחל ז' של טהרתם בערב פסח, שבלילה הם כבר טהורים.

ובעצם בטענת רבי יצחק שלנושאי ארוננו של יוסף היה זמן להיטהר, הכוונה היא שהרי מא' סיוון לפני מתן תורה הם כבר חנו במדבר סיני, **ומאז הם התעכבו וחנו כמעט שנה באותו מקום עד כ' באייר, ואם** כן במשך כל אותה התקופה לא היה להם צורך לטלטל שוב את ארוננו של יוסף, ולכן טוען ר' יצחק שהיה להם מספיק זמן לטהר את עצמם במשך כל אותה תקופה ארוכה!!! **ופלא הוא למה לדעת רבי יוסי הגלילי הם לא עשו זאת???**

ועוד קשה, הרי גם משה נשא את ארוננו של יוסף כשיצאו ממצרים, ככתוב **"חכם לב יקח מצוות"**, זה משה שטרם ולקח את ארוננו של יוסף, במקום לקחת כסף וזהב יחד עם כל עם ישראל בביזת מצרים, ואם כן גם משה נטמא כמוהם, ומשמע שרק להם הייתה בעיה ולא למשה!!!

ויתכן, שמי שנטמא ממת לפני מתן תורה לא צריך לטהר את עצמו, כי לפני מתן תורה לא הייתה טומאת מתים,

וטהר לבנו – בהעלותך

השנית, משה רבינו טיהר את עצמו, והם לא ידעו מזה ולא טהרו את עצמם???

לכן נראה שלדעת רבי יוסי הגלילי, **אנשים אלו שימשו את יוסף בכבוד כל יום, וניקו את האוהל ששם היה ארונו מונח כי עדיין לא נקבר, וכך ראוי לשמש מלך וגם צדיק שבזכותו עם ישראל יצא ממצרים והים נקרע בזכותו, ככתוב "הים ראה ויננס", מה ראה?? ארונו של יוסף!!! ואולי גם התפללו על ארונו כל יום, כמו שכלב הלך להשתטח על קברי האבות, אבל זה לא סיבה מצדקת לסכן קרבן פסח, וממילא מובן שטענו למה נגרע.**

וכמו שכתב **האור החיים** שחשבו שה' יחשיב אותם כטהורים, וכמובא **במשך חכמה** שטענו הרי עיקר יציאת

מצרים בזכות יוסף כמו שכתוב **"השבע השביע, פקוד יפקוד, והעליתם את עצמותי מזה"** לכן הם חשבו שלא ייתכן שבגלל המצווה שאנחנו מכבדים את יוסף הצדיק נגרע מלהקריב את קרבן פסח שהוא זכר ליציאת מצרים??

ולכן כתוב **"ויאמרו אליו"**, שהוא משה רבינו היה הראשון שהוציא עצמותיו ממצרים ולכן הם חשבו שאולי הוא יבין אותם כי הוא היה העדיף מצווה זאת על פני מצווה אחרת – מצוות לקיחת שלל המצרים,

והיות שהם שאפו לעשות טוב לכן זכו שמטעותם ובזכות יוסף נוצר פסח שני, והיה שווה כל מה שטענו בכדי שיהיה תיקון גם לטמאים אחרים שלא נטמאו לצורך מצוה.

על כן נקבל על עצמנו לעשות מצוות וממצווה לא נפסיד!!! כי העוסק במצווה פטור מהמצווה, ולא נפסיד מזה!! כי בורא עולם ימצא דרך לפצות אותנו שלא נרגיש החמצה חלילה, והדברים אמורים בכל מצווה. כמו שהגמרא בברכות ל"ב אומרת "תנו רבנן: חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת ומתפללים שעה אחת וחוזרים ושוהים שעה אחת", ותמיהה הגמרא, וכי מאחר ששוהים תשע שעות ביום בתפילה, תורתם היאך משתמרת, ומלאכתן היאך נעשית??? ומתרת הגמרא, מתוך שחסידים הם - תורתם משתמרת ומלאכתם מתברכת, שבורא עולם שלא יפסידו מהשקעה בדבר מצוה, ומשלים להם את החסר.

אז אל תירא ואל תחת, חזק חזק ונתחזק, נרבה במוסר וביראת שמים ובלמוד התורה ובחיזוק אחרים ובהידור מצוות, ובתפילה במתינות וכראוי, ובורא עולם ידאג שלא נפסיד מכך, והוא יפתח לנו את מעיינות החכמה שנוכל במהירות לחדש חידושי תורה ולזכור את מה שלמדנו, ותהיה לנו הצלחה גם ברוחניות וגם בגשמיות ובשפע רב, אמן ואמן.

ותדבר מרים ואהרן במשה אודות האשה הכושית אשר לקח כי אשה כושית לקח

משה הקריב את גדלות בניו לטובת עם ישראל, לכן פרש מצפורה אשתו

החובה להעמיק ולהבין שאדרבה, משה רבינו עשה כאן מעשה אצילי במיוחד והקריב את גדלות בניו, וגם כפי שכתבתי שמשה רבינו פרש מאשתו בכדי לא להוליד עוד ילדים, בכדי לא לסכן את כלל עם ישראל, ושוב כאמור קודם, שבפרשת במדבר הסברתי זאת בהרחבה.

בפרשת במדבר הארכתי בעניין ועיין שם, ושם כתבתי שהלשון הרע של מרים במשה, זה היה שמרים ואהרן היו צריכים להבין שמשה רבינו שפרש מאשתו זה לא היה בגלל שיש בעיה באשתו או בגלל למשה יש במוגבלות היכולת לגדל בנים תלמידי חכמים לתפארת, אלא הייתה עליהם

ללמדנו עד כמה עלינו להיזהר בלשונו, ועד כמה זהירות צריכים אנחנו לפני שמחליטים בדעתנו על דרכי השני בביקורת אפילו כשהיא באה מתוך אהבה ורצון טוב, ואפילו אם הביקורת עטופה גם בלימוד זכות חלקי, כי לפעמים בחקר האמת לעומק מתגלה שהאמת הפוכה היא לחלוטין מהמושכל הראשון, ובמקום רוע יש כאן מעשה אצילי, לכן עדיף פחות לדבר ופחות להיות ביקורתיים, כי באמת למי יש זמן לחקור עד לעומק ממש???

"ויהי בנסוע הארון" - כתינוק הבורח מבית הספר

איך יתכן שפסוקים של שבת בעצם שמשו תגובה לחוצפת עם ישראל? כי יש חוצפה מתוקה!!

ומלבד זאת גם הארון רץ במהירות לפניו בכדי להפיץ ולהשמיד את כל האויבים, ולהכניסם היישר כרצונם בשלום לארץ ישראל הריקה מאויבים, וגם קפצה להם הדרך, שדרך של 3 ימים הם הלכו תוך יום אחד, וכפי שכתב רש"י שהקב"ה גם רצה שאכן יגיעו כמה שיותר מהר לארץ ישראל כרצונם הטהור.

אבל למרות כוונתם הטובה הם הזיקו לעצמם, כי ברגע שעזבו את מקום הקדושה מקום בו קיבלו תורה, שכביכול עזבו את הבית מדרש! זה כבר השפיע עליהם לרעה.

וכפי שהרבנית הצדקת אסתר מאשדוד הוסיפה בחוכמתה שעל כן יש תפילה מיוחדת כשיוצאים מבית הכנסת "ה' נחני בצדקתך וגו' הישר לפני דרכך", שלא ניפול ברוחניות ח"ו בגלל עזיבתנו את מקום הקדושה.

ויתכן שאם עם ישראל היו ממתנינים ונוסעים רק על פי ה', והענן היה מקדים אותם, ייתכן שקדושת הר סיני הייתה נמשכת אחריהם ולא מפסיקה, כי היה זה כרצף של המשך של חיים על פי רצון ה' יתברך.

אבל הם טעו ועזבו בפזיזות והפסידו את הרצף ואת השמירה הרוחנית, ולכן הגמרא שבת קט"ז אומרת שהעונש על זה קיבלו "ויסעו מהר ה'- שסרו מאחורי השם" וכפי שנראה בסמוך.

כתב הש"ך **"ויהי בנסוע הארון" לשון צער, כי הנסיעה הראשונה** למרות כל ההוראות על הסדר וההכנות של המחנות לנסיעה, ולמרות כל ההסברים על הסימנים לנסיעה – שרק כאשר הענן עולה זה הסימן לנסיעה, בכל זאת כבר בפעם הראשונה עם ישראל לא פעל על פי הכללים והמשמעת, והתנהג כתינוק הבורח מבית הספר, פשוט ברחו בלי רשות מהר סיני.

ומה תגובת בורא עולם על החוצפה??? ועוד קשה למה בורא עולם הקדיש את הפסוקים היפים שאומרים בעת פתיחת ההיכל להוצאת ספר תורה על נסיעה כזו שתחילתה בחוצפה?? וכן למה אנחנו משתמשים בעת רצון בעת הוצאת ספר תורה בפסוקים הללו שמזכירים את חוצפתם של ישראל??

ויתכן שלמרות חוצפתם של ישראל שהיו כתינוק הבורח מבית הספר, בכל זאת היתה כוונה חיובית בחוצפה זו, שכביכול החוצפה הייתה לשם שמים, כי לעם ישראל בער וחשקה נפשם להתקדם ולרוץ לארץ ישראל, ולכן בחוצפה של מצווה הם הלכו בלי רשות וזימו מצוה בלי רשות (ונגד הכללים), והיות וכוונתם הייתה לטובה, הקב"ה בדיעבד הסכים איתם והענן נמשך אחריהם למרות החוצפה.

וטהר לבנו – בהעלותך

ויהי העם כמתאוננים רע בעיני ה' וישמע השם

האם עם ישראל מהרו להגיע לארץ ישראל, או שלא?

יכל ולא רצה להמתין לאישור של בורא עולם שמתבטא בהסתלקות הענן???

תראו לאיזה שיאים אפשר להגיע בחוצפה!!! ואכן החוצפה עלתה ביוקר!!! כי בורא עולם העניש מיד, ואש יצאה, אש עוצמתית כל כך, עד כדי שאם היא לא הייתה שוקעת היא הייתה שורפת כל מה שנקרה בדרכה באותו צד עד סוף העולם, והאש שרפה את הרשעים, אבל גם את הצדיקים זקני ישראל, שהם אצילי בני ישראל שבהר סיני ראו את האלוקים ואכלו ושתו בחוסר כבוד.

וייתכן כי מה שהם אכלו ושתו, ובתוספת החוצפה שברחו מסיני אפילו לשם שמים אבל בלי רשות מבורא עולם, הם הדברים ששתלו את הזרעונים לחוצפה של הרשעים הללו.

כי אם יש נפילה אפילו קטנה ביותר בראש הפירמידה של עם ישראל, אזי אצל הרשעים שבתחתית הפירמידה בשוליים של עם ישראל יש נפילה עוצמתית פי אלף אלפי אלפים, כמו שאמרו ב"בעלזא" שכשיהודי חסידי משתפץ קלות בלבשו, אזי יהודי ב"גרמניה" משתמד רח"ל, וגם כאן התעצם מעגל החוצפה על ידי הרשעים שבחוצפתם רצו להכעיס בכוונה את ה', ולכן כאן נסגר החשבון לאותם אצילי בני ישראל גדולי ישראל שבראש הפירמידה שהם התחילו את התזוזה כלפי מטה.

"ויקרא שם המקום ההוא תבערה", "והאספסוף אשר בקרבו התאו תאוה"

למה בתלונה זו, לא נענשו בשריפה כהזהרת משה, אלא בעונש אחר לגמרי?

ואחת של דגים ומוליכות אצל בעליהן לשדה וכו' ומאכילות אותם ומשקות אותם.

ועל הדגים הללו הם דיברו!! שהם נזכרו בקשר המשפחתי המיוחד שהיה להם במצרים למרות גזירות פרעה, שבמסירות נפש הנשים הצדקניות שלהם בשדה ביטלו להם ע"י החציר את הדגים הקטנים, וזה הכאיב להם שלמרות הקשר המיוחד עליהם להיפרד מנשותיהם, כמו כן קשה היה להם להבין איך בורא עולם אז עשה ניסים לקיים ולחזק את משפחתם כמו שהם היו, ואילו עכשיו עליהם להיפרד.

וטמונה כאן עוד טענה, שכמו שבמצרים בורא עולם נתן להם לאכול דגים בניסים בלי עול תורה ומצוות אלא מתוך אהבה ורחמים, כך הם ביקשו שהקב"ה יתן להם גם כאן במדבר בשר ואוכל בלי חובה להחזיר כביכול תמורה על ידי קיום תורה ומצוות.

אבל גם כאן היו כמה דרגות, הטובים שבהם ביקשו בשר בנס מידו הרחבה של בורא עולם, כי הם טענו שיש חסרון עצום במן שזה מגביל לנו את התאוה, שהרי המן היה מגלה נסתרות מי צדיק ומי רשע, שהצדיקים מצאוהו על פתח אוהלם והרשעים היו צריכים לחפש ולטרוח, וטענו שלכן אין להם את כוח הבחירה, ואין להם תאוה לחטאים, כי מיד נענשו על חטאם מהבושות שהמן עשה להם בפני השכנים ובני הבית, ולכן הם ביקשו: ריבונו של עולם תן לנו בשר ואוכל כמו פעם בלי תמורה ובלי הבדלים בין צדיק לרשע, ככה יתגברו עלינו התאוות והבחירה החופשית, וככה נעבוד את הבורא בהתגברות על התאוות מתוך בחירה.

אבל היו כאלו שראו ופירשו את תאוות הצדיקים לא כראוי, והם כבר דרשו שלא רוצים בשר מבורא עולם, אלא הם רוצים אוכל כמו כל יצורי תבל, שעדיף להם חציר ומאכל כמו שמקבלת בהמה מאשר מתנות ע"י ניסים מיוחדים, וכך הם חשבו שתותר הרצועה ועול המצוות ירד מעליהם, כי כביכול הם לא יקבלו ולא יתנו, וזו טעות וחוצפה!! כי הכל ממנו יתברך, וגם בורא עולם לא מקבל

כאמור החוצפה שברחו בלי רשות מה' מהר סיני גרמה לעם ישראל ירידה רוחנית למרות שהייתה להם כוונה טובה, אבל נשים לב איך חוצפה זו התפשטה לרעה, כי הרשעים המשיכו את החוצפה למחוז של רשע ורוע להכעיס את בורא עולם, ולא כחוצפה הקודמת ההתחלתית שהייתה לרוץ לדבר מצווה – לארץ ישראל, ונראה שהקב"ה אפילו עזר להם להגיע יותר מהר לארץ ישראל כפי שעם ישראל רצו שלכן הם הולכים בלי רשות,

והנה כאן הרשעים בשיא החוצפה התלוננו, מה הלחץ?? למה רצים?? למה בורא עולם נתן לנו ללכת יום שלם בלי הפסקה?? ומריץ אותנו דרך של שלושה ימים ביום אחד??

וזה שיא העזות מצח, שהרי מי התחיל את המרוץ?? מי הלחץ?? למי אצה הדרך עד כדי כך שבער לו, שברח כי לא

שואל רש"י, מה זה תבערה?? אלא כך אמר להם משה, "אם אתם חוזרים לקלוקלכם, עוד האש חוזרת ושורפת אתכם", ונשאלת השאלה הרי מיד לאחר מכן שוב חטאו והתאו תאוה, ועונשם היה "עוד הבשר בין שיניהם ויך ה' בעם מכה רבה מאד", למה לא חזרה האש ושרפה כפי שמשה הזהיר אותם??

ובעצם כמה דברים אינם ברורים, שהרי כתוב שבנו על משפחותיהם, ופירש רש"י "ורבותינו אמרו למשפחותינו על עסקי משפחות - על עריות הנאסרות להם", אז מה הקשר בין זה, לבקשתם לאכול בשר??

וגם הם מבקשים בשר, ופתאום הן מדברים על הדגים שאכלו במצרים בחינם, וכי מה הקשר בין בשר לדגים?? ולמה ירדו מבשר לדגים, ומדגים לקישואים ובצל ואבטיחים?? ועד כדי כך ירדו ברמה שאפילו התגעגעו לחציר, מעניין איזה סוג תיבול זה?? וגם מי נתן להם דגים חינם - וכי המצרים נתנו להם, הרי תבן לא נתנו להם?? וגם אם נתנו להם דגים זה לא היה חינם אלא זה היה תמורת עבודת פרך???

אלא נראה על פי המדרש שהביא רש"י, שכאב להם שנפרדו מהנשים שלהם בגלל איסור עריות, שהרי אפילו עמרם אבי משה אהרן ומרים לאחר מתן תורה אם היה חי היה צריך להיפרד מאשתו, כי אשתו יוכבד הייתה דודתו, וזה באמת לא היה קל, כי משפחות טובות וחשובות היו צריכים להתגרש ולכן זה כאב להם מאוד, ולכן כתוב "בכה למשפחתיו איש לפתח אהליו", כי בגלל האיסור הם לא חיו באהל עם האשה, רק חיו בפתח האהל.

ובעצם היהודים התגעגעו לדגים שאכלו במצרים חינם, וכמו שביאר רש"י חינם בלי מצוות, ומי נתן להם במצרים את הדגים בחינם?? והתשובה היא שבורא עולם נתן להם את הדגים בנסי ניסים, וכפי דרשת רב עזריא בגמרא סוטה י"א, בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים, שבשעה שהולכות לשאוב מים הקדוש ברוך הוא מזמן להם דגים קטנים בכדיהן ושואבות מחצה מים ומחצה דגים, ובאות ושופתות שתי קדירות אחת של חמין

וטהר לבנו – בהעלותך

בלי תנאים ותמורה מצדם, היה כי רצו לרדת מהמחויבות שלהם כלפי בורא עולם, שאולי כך הקב"ה יקל את דרישותיו מהם, ואולי יוכלו לפחות לאחד חזרה את המשפחה, והיות וכאן לא היה אצל רובם חוצפה מתוך רשעות כמו מקודם אצל המתאוננים אלא מתוך בעיה שכאב להם מאוד, לכן האש הטמונה לא יצאה ושרפה אותם אלא הם קיבלו עונש אחר, וגם העונש לא מיד אלא רק לאחר תהליך וכפי שנראה בהמשך.

תמורה מאתנו, שהרי כל המצוות שאנחנו עושים זה גם מתנה לנו מהבורא, שרצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

ובשלב מסוים התברר שהנקודה הפנימית שכאבה להם, לא הייתה התאוה לבשר והתאוה לבחירה, אלא הכאב שהם נפרדו מהעריות והמשפחות נפרדו לאחר שנים שחיו יחד והולידו ילדים, **שהתברר** שכל מה שרצו בשר ואוכל

ויחר אף ה' בהם – היד ה' תקצר על מה כעס ה', ומה היה רע בעיני משה?

להם בשר, הרי ברור שהם רק רוצים לרדת ברוחניות, אז למה לתת להם??? וה' עונה לו "היד ה' תקצר"!! כל העולם ככה בנוי שאנשים משתמשים בכוח ובמתנות שה' נתן להם ופועלים בזה נגדו, נגד הבורא, וכי בגלל זה כוחו של הבורא נחלש!!!! הרי לך שזה חלק מהבחירה!!!

ועוד הזדמנות נתן להם, ששמעו שני נביאים במחנה שצועקים משה מת ויהושע מכניס! הרי זו תגלית מרעיש ומדהימה, מי לא היה נסער ממנה, אפילו אהרן ומרים נרעשו מפניה, וידיעה זו הייתה אמורה להשתיק את המתאווים ולהסיח את דעתם, ולתת להם סולם לרדת מהעץ, הנה יש נושא חם יותר בואו ונשכח מהראשונה.

ובפרט שלא הצליחו לשנות כרצונם, שהרי בורא עולם מסכים לתת לנו בשר וזה לא יתיר לנו את העריות, ומעל הכל היה להם להזדעזע, שומו שמים!!! אפילו על משה רבינו בורא עולם מקפיד ומעניש, שלא יכנס לארץ, מה נענה אנו אזובי הקיר!!!!!! וזה לא עזר, הם אחרי הכל אכלו בתאוה עצומה את בשר התאוה.

ואז בורא עולם הרג אותם כש"עוד הבשר בין שניהם", ואמר להם איפה הכבוד לאשה שנלחמתם להחזירה??? וכי אתם מחליפים בשר עוף כתחליף ופיצוי לאשת חיל שעזבתם?? איך אתם בעצמכם פוגעים כל כך באשה שהיא כאובה מאוד על פי דבריכם, יש לכם מושג איך האשה נפגעה מכך שהתנחמתם בסטייק בשר במקומה?!

אתם רואים שאתם מבולבלים, היצר פשוט משחק אתכם, מרצון לאיחוד משפחות אתם מתנחמים מחתיכת סטייק!! תבינו, היצר פשוט צוחק עליכם ומשפיל אתכם, כי כך דרכו של היצר שמרמה אותנו ומראה את חולשתנו ברבים, ולא עוצר באדום, אלא הורג וקובר אותנו ב"קברות התאוה".

והנה יש לשאול אם הסיבות שהזכרנו נכונים, למה בורא עולם כעס עליהם עד כדי "ויחר אף ה' בהם"??? ולמה בעיני משה רע???

ויתכן שהכעס היה, כי בורא עולם טוען נגדם, הרי במשך כמעט שנה שהייתם בהר סיני לא פתחתם פה בעניין, מה קרה בדיוק עכשיו??? אלא כל הבעיות התחילו בגלל שברחתם מסיני כתינוק הבורח, והרסתם והפסדתם את הרצף של הגנת ה' עליכם ואת המשך קדושת סיני לנסיעתכם במדבר וכפי שהתבאר קודם, והנה כבר ראיתם את ההשפעה השלילית והעונש של הירידה ברוחניות, שגרמה לאנשים להתחצף ברשעות ובדווקא להרגיז את בורא עולם, אז למה לא לקחתם מוסר??? למה לא הבנתם שכל הרעיונות והסיפורים שצצים לכם פתאום, למרות המילים היפות זה רק עצת היצר להחטיא אתכם???

הרי כשם שכשהייתם קדושים לא בכיתם על הפרידה מהמשפחה, הבנתם למרות הקושי יש לכם חיים חדשים מלאים תוכן וקדושה שזה ממלא את כולכם, שלא משאיר חלל בלב, אז אם פתאום אתם מרגישים חלל בלב וכאב על המשפחה, ורעיונות על בחירה חופשית, למרות שזה נשמע הגיוני בכל זאת אלו הם עצות היצר!!

הנה לכם, גם הבריחה מסיני שהצגתם אותה כריצה לארץ ישראל בסוף ראיתם שהיתה זו עצת היצר ששיקר עליכם שכאילו טוב אתם עושים ונכון אתם פועלים, ובסוף זה הרס לכם את הרצף וההגנה, אז כמו שזה שקר אז גם עכשיו הוא משקר עליכם, לכן עזבו הכל, תתחזקו ושובו אל ה', וכך כל הבעיות ימחקו, והיות ולא לקחו מוסר, לכן "ויחר אף ה' ובעיני משה רע".

וה' נותן להם עוד הזדמנות, הוא אומר להם תקבלו בשר כמה שתרצו, אבל בינינו זה לא פותר לכם את הבעיה, ומשה שואל אותם: ריבונו של עולם, בשביל מה אתה נותן

כי היצר הרע לא רק רוצה להפיל אותנו בחטאים, הוא רוצה לסגור עלינו גם שניכשל בחוקי המדינה כך הוא בטוח שהאדם יהיה נעול וסגור בלי יכולת לשקם את עצמו ולחזור בתשובה, כי גם החברה והקהילה תנדה אותו, כך פועל היצר כי אין לו גבולות, והחיך שלו אליך בעבירות זה חיך אכזרי שאין כדוגמתו.

ומדרשה זו קיבלתי מוסר על נפש האדם ודרכי היצר, ובעזרת השם נלך בהוראות רבותינו ולא נרמה את עצמינו במצוות מדומות וכדומה, ונזכה לדורות ישרים התאבים ומתאווים וחפצים לעשות רצון הבורא בלבב שלם ואמן.

בהעלותך – בדרכי ההתעלות למה בברכת המזון לאחר הזכרת יציאת מצרים הוקדם ברית לתורה?

השם", וביחד עם לימוד התורה זה עיקר מטרת יציאה ממצרים. **לכן** בק"ש אומרים "ולא תתורו אחרי עיניכם" וההמשך "אני ה' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים", דהיינו לשם זה, והם הברכה לשפע בגשמיות ובראות וחיים טובים, **ככתוב** בהמשך "ועל חיים חן וחסד שחוננתנו ועל אכילת מזון בכל עת".

לסיים הדברים, בברכת המזון מתוך שמחה והתלהבות התחדש לי זאת, שכתוב שם "ועל שהוצאתנו מארץ מצרים", מה המשך?? תורה??? שבת??? לא!!! **אלא** "ועל בריתך שחתמת בבשרנו", ורק אחר כך "ועל תורתך שלימדת אותנו", וכל כך למה?? כי שמירת הברית זה קודם לתורה וזה כלול מאוד במושג "ראשית חכמה יראת

בהצלחה צדיקים, שמירת הברית והעיניים, זה הבסיס להכל, בסיס לתורה, בסיס לחיים, בסיס לחן, בסיס לפרנסה, אז הנה לכם סגולה לכל משאלות הלב ולחיים טובים ארוכים ושמחה ושלוש אמן ואמן.

והוסיף לי ידידי הצדיק גבריאל בכור שיחי' שגם הוא התבונן בברכת המזון בנוסח ספרדי, ושם כתוב "ברית ותורה חיים ומזון" והתחדש לו שכמו שחייבים מזון בשביל להמשיך לחיות, כך חייבים תורה בכדי לשמור על ברית קודש כפי שכתוב

וטהר לבנו – בהעלותך

בגמרא סוכה נ"ב אם פגע בך מנובל זה משכהו לבית המדרש וכן בגמרא קידושין ל' הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו, וכן להיפך שכמו שחיים עוזרים שיהיה כוח להשיג מזון, כך שמירת הברית עוזר לנו לחדש חידושי תורה ולהתקדש עוד יותר בלימוד התורה.

והאיש משה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה למה בכל זאת משה התגאה על המלאכים?

סיפוק ודחיפה לעלות עוד ולהתעלות יותר ולהתגבר על יצרו הרע, כי הוא רואה את עצמו מטפס מעל למלאכים!!!

והסבר זה מוכח בתשובה של משה למלאכים, שהנה בגמרא שבת פ"ח כתוב אמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני ה': מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא, אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם??

אמר לו הקב"ה למשה: תחזיר להם תשובה! אמר להן: "לא תרצה, לא תנאף, לא תגנוב" קנאה יש ביניכם, יצר הרע יש ביניכם?? מיד הודו לו לקב"ה שנאמר: "ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ", כי הקדושה הגדולה ביותר נובעת מתוך החיים הגשמיים כאשר בן אדם מתגבר ומתעלה למרות כל הניסיונות, כי זוהי עבודת ה' העוצמתית ביותר, הרבה מעל קדושת המלאכים.

ללמדנו, שכל אדם חייב להרגיש טוב וסיפוק בעבודת השם, נכון שמדרכי הענווה עליו לשאוף להרבה יותר ולא לתת מנוחה לעצמו, אבל בכל זאת בכדי להתקדם עוד עליו לא לזלזל במאמציו אלא עליו לשמוח ולהרגיש גם סיפוק ושמחה, ואכן חובה עלינו לדעת שהגבורה שלנו היא עצומה מעל לכוחות המלאכים.

ענווה הלכה למעשה

לאחר הטיש נגש ראש ישיבה זה אל הרבי שליט"א ושאלו: האם שייך דבר כזה, שאלפי חסידים מסתכלים עליכם ולא באים לידי גאוה?? הייתכן???

השיב לו הרבי מיניה וביה: הם לא מסתכלים עלי, הם מסתכלים על הגערער רבי... (ושמעתי שסיפור בסגנון הזה היה אצל אדמו"רים מהדורות הקודמים).

ובפשטות הכוונה וייתכן, שתשובת הרבי הייתה שאדרבה כמה שהערצת הקהל אליו גדולה יותר כי הם מעריצים את האדמו"ר מגור, כך הוא קולט יותר ויותר את גודל חובתו בעבודת השם, ואדרבה יראה אוחות אותו שחלילה לא מילא את חובתו כפי שמצפים ממנו, ולכן הוא לא מתמלא בגאוה אלא בהתחזקות להתאמץ עוד יותר בעבודת ה'. חשוב לציין שהראיתי לכ"ק הרבי שליט"א את מאמר זה ושחק ולא הגיב ולא סתר את דברי.

*ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים והעם לא נסע עד האסף מרים

למה מרים הצדקת נכשלה בלשון הרע?

ועם ישראל נדהם איך יתכן שדווקא צדקת זו בדבר שמסרה נפשה דווקא בעניין זה היא תכשל?? בפרט שלא על כבודה דאגה בדיבורה, אלא כאב לה על פרישותו של משה מאשתו ציפורה, והיות ולא היה לה נגיעה עצמית שמשבשת מדוע בכל זאת נכשלה, ומדוע מרים שידעה מילדותה בנבואה שמשה יגדל לגדול ישראל דווקא היא תשווה אותו לדרגתה??

אלא כולם הבינו שכל כישלונה היה במטרה לחזק את עם ישראל בשמירת הלשון, ובזהירות בכבוד משה רבינו שלא להרהר אחר הנהגות משה רבינו חלילה, ואפילו לתועלת לא להרהר אחר הנהגות משה, וא"כ צרעת מרים שימש לחזק את כבוד משה והנהגתו שלא יהרהרו אחריו, ואכן כל עם ישראל התחזק מתוך רצון ומתוך שמחה במשך שבוע בשמירת הלשון וכבוד משה, וייתכן שמכוח החיזוק לא היה אמור להיווצר מחלוקת קרח נגד משה, ורק בגלל המרגלים שלא לקחו מוסר ממרים ודיברו לשון הרע על ארץ ישראל, זה החליש את העם מחיזוקם וע"כ קרח נפל במחלוקת כנגד משה.

כתוב בספרי שמשה רבינו היה ענו מכל האדם אבל לא מהמלאכים, חשבתי לבאר את העניין על פי דברי החפץ חיים, שמשם הכיר את דרגתו הגבוהה - שרק הוא עלה לשמים ולא שאר בני האדם, ודווקא בגלל זה הוא הרגיש מחויבות עצומה להצדיק את דרגתו, ותמיד הרגיש שאדם אחר בדרגתו הגבוהה היה משקיע יותר ומצליח יותר למלאות את חובתו.

ולפי זה נראה להוסיף, שכל זה רק כלפי בני האדם ולא כלפי המלאכים, אבל כלפי המלאכים הוא הרגיש גאוה גדולה, כי לו יש ניסיונות ואילו הם מלאכים בלי ניסיונות, ולכן דרגת יהודי העובד את בורא עולם אפילו שלא השלים את חובתו בעולמו, ואפילו שבדרגתו יכול היה להתעלות יותר, בכל זאת קדושתו ודרגתו מעל למלאכים.

והתורה מדגישה לנו זאת, שגם משה העניו מכל האדם היה מתגאה על המלאכים, כי בגאוה זו אדם יכול לקבל

ראיתי בעלון נועם שיח - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב לייקווד, שהיה פעם ראש ישיבה אחד שהגיע להשתתף בשולחנו הטהור של כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א, והשתומם מאוד לראות את המחזה הנפלא שאלפי חסידים עומדים צפופים בעת השולחן, אחד ליד השני, ומביטים ביראת הכבוד על הרבי – מחזה נורא הוד.

כתוב ברש"י וכן כתוב בתרגום יונתן שכבוד היה למרים שכל העם התעכב עבורה משך שבוע, אבל לכאורה קצת קשה לטעון שזה כבוד גדול, שהרי מצד שני העם שרצה להגיע במהירות לארץ ישראל עד כדי כך שאפילו לא המתינו לעמוד הענן שילך לפניהם ויורה להם לצאת לדרך, והנה עכשיו עליהם להמתין שבוע בגלל מרים, ואולי היו כאלו שבלבם היה כעס ולא כבוד?? כמו גבאי בית כנסת שכולם שנאו אותו אבל הוא התעקש להישאר בתפקיד בטענה שווה לסבול בשביל הכבוד!!

ואולי הכבוד האמיתי היה שאף יהודי לא כעס ולא רטן וכפי שכתב האור החיים הקדוש שהעם לא רצה לנסוע אלא כולם רצו לכבד את מרים ולהמתין לה שבוע, ויתכן בסיבת הדבר שכל העם התפלא איך יתכן שצדקת כמרים שבזכותה נולד משה רבינו והתנבאה עליו כמובא בגמרא סוטה י"ב והיא סיכנה את עצמה כשהניחה אותו במי סוף כי כך השתבש פרעה בחושבו שמשה גואלם של ישראל כבר לקה במים ומת במים, וכפי שהרחבתי בעניין זה בפרשת שמות.

וטהר לבנו – בהעלותך

השבוע שהמתינו לה, **וגם** כבוד עצום הוא לה שבמשך כל הדורות עם ישראל מתחזקים מכישלונה ומצרעתה, ונזהרים בזכותה מחטא לשון הרע וזלזול והרהור בגדולי ישראל רח"ל.

אבל החיזוק הזה לא הלך לריק בכישלון המרגלים וקרח, אלא התורה מצווה לדורי דורות לזכור תמיד ולהתחזק ממעשה מרים, **וכפי שכתבתי בפרשת כי תצא**. וא"כ הכבוד הגדול למרים בעצם היה שעם ישראל התחזק במשך

ויאמר ה' פתאום אל משה ואל אהרן ואל מרים האם משה נפגע מהלשון הרע או לא?

שמידת הענווה מתגברת על הרגש של הצער והפגיעה ונותנת לו כוח למחול ולשתוק ולהבליג, אבל היות ורחוק אני מענווה אמיתית וכ"ש שאין לי מושג בענוותו של משה העניו מכל האדם, על כן אני רק כמציע בדרך אפשר בלבד.

אומנם לפי האמור במאמר הקודם, יתכן שאסור לעורר אדם ולהעמידו על כך שפגע בו, וכאן הקב"ה עורר את משה בעניין הפגיעה רק בשביל מטרה חשובה, והיא שמשה ידע שמרים הנביאה נחשב לה דברי דאגתה לציפורה כחטא, ושהיא נכשלה בדבר למרות שהיא דאגה כל חייה ביותר למשה רבינו, רק בשביל שכל עם ישראל יתחזק מזה בעניין שמירת הלשון וכבוד תלמידי חכמים, ושהו כבוד למרים שעם ישראל יתחזק מעונשה, וחיזוק עצום כזה רצה ה' לידע את משה.

ובפשטות משה רבינו לא נפגע מתחילה ועד סוף, ויש להוכיח כן מכך שלא כתוב שמרים ביקשה את מחילת משה רבינו אדרבא כתוב שמשה רבינו התפלל עליה שתתרא, כי הצטער כאילו חלק מגופו הצטרע.

אבל יתכן שאהרן ביקש מחילה היה זה גם בשליחות מרים ולכן נקט לשון רבים בבקשת המחילה ממשה רבינו, ואם כן יהיה אפשר להוכיח מכאן שאפשר לבקש מחילה על ידי אחר למרות שאתה נמצא במקום וביכולתך לבקש בעצמך, אך גם זה אפשר לדחות, כי שמא מרים התביישה מאוד ולכן אהרן ביקש גם עבורה ויל"ע.

ויצעק משה אל ה' קל נא רפא נא לה, אם 2 "נא" זה סגולה, למה משה לא השתמש בה בחטא העגל?

אדני אתה ידעת את העם כי ברע הוא ולמרות התנצלותו הגדולה לא הזכיר אהרן את המילה "נא", ורק כאן הזכיר פעמים את הלשון "נא" פעמים, ואולי זה מוכיח כדברינו קודם.

אבל לכאורה כל הבניין שבניתי נופל מחמת פסוקים הכתובים בפרשת כי תשא לאחר המחילה שה' מחל לעם ישראל, שמשה רבינו אומר להקב"ה "ועתה אם **נא** מצאתי חן בעיניך הודעני **נא** את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה", הנה לנו שכבר אז הרבה זמן לפני הלשון הרע של מרים, כבר אז השתמש משה פעמים במילה "נא", ובפשטות כבר אז ידע משה את כח הסגולה שהזכיר החיד"א בשם הקדמונים.

עד כדי כך שהתעקש לאחר מכן בבטחה שיתמלא בקשתו שה' ילווה את עם ישראל בעצמו ולא על ידי מלאך כל ימי הנהגת משה, ואכן הקב"ה מילא בקשתו זו.

ואולי משה עדיין לא ידע את סגולת הזו, ובכל זאת כיוון בסייעתא דשמיא לסגולה זו ואולי גם זכה לכוון לסגולה זו בזכות הנשיאות חן, ועדיין משה לא ידע את סגולה זו ומה שדרש משה בבטחה את בקשתו מה', זה לא מכוח הסגולה שעדיין לא נודעה לו, אלא מכוח טענתו שאם הקב"ה אמר שמשה מצא חן בעיניו, בבקשה שה' יוכיח לו את המציאות חן באופן שהקב"ה בעצמו ילווה את עם ישראל, **ואכן** זכה משה בזכות הנשיאות חן לזכות אז לראות את אחורי ה' – קשר של תפילין הראה לעניו, דבר שאף נביא לא זכה.

בחלק מהראשונים כתוב שה' רצה להראות למשה רבינו על שה' מקפיד על עלבוננו של משה, **ולכאורה** אם משה רבינו לא נפגע כי היה עניו מכל האדם, אם כן ברגע שהקב"ה מראה לו שה' מקפיד על כבודו הרי מעכשיו כביכול משה רבינו אמור להיפגע כי מבין שיש כאן פגיעה.

וזה מזכיר לי שאלה שנשאלה האם אדם שלא יודע שדיברו עליו לשון הרע האם החוזר בתשובה יבקש סליחתו ויפרט לו את הלשון הרע שסיפר עליו, כי זה מצער מעכשיו, ואולי עדיף שימשיך לא לדעת בכלל שסופר עליו לשון הרע, ככה לא יצטער, **והחפץ חיים במשנה ברורה** בתחילת **סימן תרו** פסק שיבקש מחילה באופן מעורפל בלי לפרט מה בדיוק סיפר, ככה המוחל לא יצטער כל כך.

ובעצם מכאן אפשר להוכיח לכאורה שאפשר לבקש סליחה ולפרט את הלשון הרע למרות שמעורר מעתה את צערו, כפי שהקב"ה עורר את הפגיעה במשה והראה למשה רבינו שיש מה להיפגע מדברי מרים, אבל יתכן שהקב"ה לא פירט בפני משה את מהות הפגיעה כי בתוך התוכחה היה שבח על משה, ומקצת שבחו בפניו וכולו שלא בפניו כפי שכתב רש"י.

או שמא משה ידע מהתחלה מה שאמרה עליו מרים, ואכן למרות ענוותו הוא הבין שזה פוגע ומעליב, אבל בגלל ענוותו הוא מחל על כבודו והבליג, רק ה' לא הבליג על כבודו של משה, ופירוש זה יתכן שהוא פירוש נכון, כי ענווה זה לא מחייב שאדם לא מבין ולא רגיש לעצמו, אלא

כתב החיד"א בשם הקדמונים שגילו למשה שאם יזכיר **פעמים "נא"** בתפילתו **תתקבל תפילתו**, ולכן משה רבינו הזכיר פעמים **"נא"** בתפילתו על מרים, ואכן תפילתו התקבלה.

וחשבתי בדרך אפשר אולי ה' גילה למשה זאת על ידי שה' הקדים בדברי המוסר שאמר לאהרן ולמרים **"ויאמר שמעו נא דברי"**, ובעצם לא מצאנו הקדמה כזו או דומה לה בלשון תחנונים במוסר שה' נתן לאדם הראשון ולקין.

ואולי כאן רמז הקב"ה שרפואת מרים יהיה בשימוש המילה **"נא"** ופעמים אמירת **"נא"**, כי לא כתוב **"דברי"** עם חיריק בלשון יחיד, אלא **"דְּבָרִי"** לשון רבים, ובעצם המוסר שה' נתן היה עניין אחד שנבואת משה גדולה מנבואת אהרן ומרים, ולכן לא היה להם לדבר כך על משה – שהוא שווה להם, אלא כאן רמז הקב"ה למשה את סגולת פעמים אמירת **"נא"**.

וגם אם נאמר שמשה לא שמע את משפט זה – **"ויאמר שמעו נא דברי"** אבל אהרן אמר למשה פעמים **"נא"** – **"ויאמר אהרן אל משה בי אדני אל "נא" תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו, אל "נא" תהי כמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו"**, ומזה התגלה למשה סגולת אמירת פעמים **"נא"**.

ואכן אפילו בזמן חטא העגל כשאהרן מתנצל בפני משה על מעשה העגל אמר בלשון הזה **"ויאמר אהרן אל יחר אף**

וטהר לבנו – בהעלותך

ולכן כדאי לנו מאוד לכוון בעוצמה באמירת ההלל כשכופלים ואומרים "אנא ה' הושיעה נא" ואנא ה' הצליחה נא", כי עוצמתו רבה מאוד, ובעזרת ה' נזכה לישועת ה' המלאה בשפע רב ברוחניות ובגשמיות בקרוב ממש אמן ואמן.

ויצעק משה אל ה' לאמר למה תפילת משה לא התקבלה לגמרי?

קיבל תשובה שיש בה כביכול ממידת השלילה, כי הנה **מרים לא נרפאה מיד** אלא נכלמה בצרעתה שבוע שלם בידיעת כל עם ישראל, וכן בגאולת ישראל הקב"ה ענה לו **"עתה תראה"** וכתב רש"י שה' רמז לו שרק עכשיו בגאולת מצרים תראה את ישועת ה', אבל בניסי כניסת עם ישראל לארץ ישראל לא תזכה לראות את ישועת ישראל, וכן משה רבינו ביקש שבניו ימשיכו את הנהגתו ולא התקבלה משאלתו זו אלא יהושע בן נון משמשו הוא שזכה להנהיג את עם ישראל לאחר פטירת משה, וכן כשביקש והתחנן להיכנס לארץ ישראל לא זכה להיכנס למרות תחנוניו.

כתב רש"י שהמילה "לאמר" משמעותו שמשו דרש מה' תשובה על בקשתו, וארבע פעמים עשה כן משה, כאן כלפי רפואת מרים מצרעתה וענה לו ה' תיכלם שבעת ימים, וכן לגבי גאולה מצרים שמשו שאל ודרש תשובה אם הקב"ה גואלם וענה ה' **"עתה תראה"**, וכן בבקשתו שהקב"ה ידאג למנהיג שינהיג אחרי מותו ה' ענה לו לקחת את יהושע, וכן כשהתחנן להיכנס לארץ ישראל ה' ענה לו **"רב לד"**.

וחשבת אולי בדרך אפשר שדווקא במקומות אלו שמשו רבינו דרש תשובה מה' על משאלתו ובקשתו, דווקא באלו

ואולי נלמד מזה כפי שכתוב בתהילים "רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו", - "ציפת לישועה", שנתפלל אל הקב"ה ולא נדרוש תשובה מיידית אלא נבקש תמיד לחסדי ה', וה' הטוב יענה כרצונו הטוב, והבוטח בה' חסד יסובבנו, ונזכור שכל תפילה עצם התפילה היא זכות והיא חשובה כי היא מחברת את הקשר בנינו לבורא עולם, ולכל תפילה יש כוח ועוצמה ואינה שבה ריקם אלא לעיתים מצטרפת היא לכוח תפילות אחרות, ולעיתים לצורך אדם אחר מהמשפחה שנעזר בכוח התפילות שלך, כי תפילה היא עוצמה תמיד!!!

האדמו"ר הקדוש בירך אותו בבן זכר, אבל אותו עשיר לא הסתפק בזה וטען לאדמו"ר שהוא לא מבקש ברכה אלא הבטחה ברורה שיהיה לו בן!!

ענה לו האדמו"ר אצלנו לא מבטיחים רק מברכים, ואותו עשיר לא התרצה בתשובת האדמו"ר וסילק מהשולחן את כל הכסף חזרה לתיקו והסתלק מהבית, תכף כשיצא הפטיר האדמו"ר חבל הייתה נשמה שהייתה אמורה להיוולד בברכה אבל היא התבטלה כי לא הסתפק בברכה!! ואכן אותו עשיר לא זכה לילדים עד סוף ימיו.

זזה מזכיר לי סיפור ששמעתי בנעוריי, שהעשיר הגדול והמפורסם **זופניק** שתרגם רבות לעולם התורה, לא זכה לילדים משלו, ויום אחד הוא הגיע לקודש הקודשים האדמו"ר **רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל** והניח על שולחנו הטהור כסף רב מאוד שהיה יכול להועיל מאוד לאדמו"ר לבנות מחדש את מוסדות החסידות המפוארת.

אבל בפיו של אותו עשיר – זופניק הייתה דרישה "אני רוצה שהאדמו"ר יבטיח לי בן ואז כל הכסף שעל השולחן יהיה של האדמו"ר!!"

**בהעלותך – עד שתהא השלהבת עולה מאליה רש"י, המעלה העצומה שיהודי מתחזק בעצמו

ברכה לעולם, שזה שה' מאוד שמח לברך אותנו שיחולו עלינו ברכת הכהנים.

זזה פעמים כתוב כי זה מה שיהודי חייב להתחזק לבד זה בכוח הצדיק כדוגמת עבודת אהרן הכהן שמדליק את הנרות במקדש עד שהשלהבת עולה מעליה וזה משפיע כוח ליהודי בכל מקום לקבל על עצמו להתחזק מעצמו כביכול ולהתקרב לבורא עולם.

האמת שפרשת הדלקת הנרות כבר כתוב בתורה בפרשת תצוה, אבל כאן התחדש גם עניין "בהעלותך – שתהיה השלהבת עולה מאליה.

והנה בפרשה הקודמת מצאנו שברכת כהנים כתובה לאחר פרשת סוטה ונזיר, ויתכן לתת טעם בדבר כי אדם שרואה סוטה בקלקולה והוא מחליט לבד שהוא חייב לתחזק ומתקדש שזה כמו השלהבת עולה מאליה זה מביא

הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מאד

למה בקשו בשר הרי טעמו הכל כרצונם במן?

חסרון שנתקע בין השיניים כי בורא עולם נתן להם שלימות עד כדי כך שאפילו לא היה להם צורך ללכת לשירותים, אבל היהודים לקחו חיסרון והפכו אותו למעלה, שרק בשר שנתקע בין השיניים זה בשר איכותי ולבשר כזה הייתה דרישתם **"בשר אמיתי"** לטענתם.

ולכן מודגש שהקב"ה הרג אותם כשהבשר בין שיניהם, כי זה היה החוצפה הגדולה מכל לקחת מעלה ושבח של המן שהקב"ה חסד להם צורך בקיסמים ולהפוך אותו לחיסרון, זה חוצפה נוראה ולכן כתוב "הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מאד" רח"ל.

בגמרא ביומא עה' יש דעה שהמן התהפך לכל מאכל שרצו ולא רק שטעמו טעם אותו מאכל אלא גם היה לזה ממשות של אותו מאכל מלבד קישואים ואבטיחים וכו' שרק טעמו טעם ולא הרגישו ממשות של אותו מאכל.

ולפי דעה זו קשה מה דרישת היהודים לקבל בשר הרי הם טעמו והרגישו את טעמו והרגישו את ממשות הבשר במן, ומה היה עוד חסר להם?!

ויתכן לפרש שהיהודים דרשו בשר שיתקע להם בין השיניים שיצטרכו את הקיסם בכדי להוציא את שאריות הבשר מבין שיניהם, ואילו המן היה מושלם לא היה בו

פסח שני – למה נגרע? ולמה כמעט 40 שנה במדבר לא הקריבו קרבן פסח?

ובכל זאת היה ציווי מיוחד מה' המופיע בפרשת השבוע – בהעלותך, שעם ישראל יעשו שוב פסח במדבר בשנה השנייה ליד הר סיני.

קצת נפלאתי שמצד אחד בעת הציווי על קרבן פסח עוד במצרים קודם מכת בכורות בפרק יב' כה' כתוב מפורש "והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן ה' לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת".

וטהר לבנו – בהעלותך

ונתן קרבן פסח במדבר רק בגלל שחפץ לראות את טהרת הלב של צדיקי עם ישראל, שכואב להם להפסיד מצווה נדירה, עד כדי כך שטוענים טענות למה נגרע?!

והיות ועם ישראל ראה עד כמה הקב"ה שמח באותם צדיקים ונתן עבורם ובזכותם לדורות את מצוות פסח שני, היה על עם ישראל גם לבקש ולצעוק בכאב אל הקב"ה שיתן להם כל שנה במדבר את הזכות לקיים מצוות פסח.

ונכון שהם רחוקים ממקום ישוב ואין להם מצות, וגם לא נשבה להם רוח צפונית כך שלא היו יכולים למול את בניהם מחמת הסכנה שימותו הנולדים מחמת הברית, בכל זאת היה עליהם לבכות ולצעוק בכאב למה לא נזכה במצווה כמו שצעקו הטמאים לנפש שגם הם לכאורה הפסידו ולא התאימו לקרבן פסח לפי כללי קרבן פסח כי היו טמאים לנפש, ובכל זאת בורא עולם מצא להם פתח חדש ופתרון, כך אולי גם כאן היה הקב"ה מוצא להם דרך או פתרון כי **היפלא מה דבר??**

ולכן היה זה גנות לישראל שלא ביקשו ולא צעקו **מכאב למה נגרע** ולא נקריב כל שנה קרבן פסח גם במדבר ולא רק בארץ ישראל.

ואכן חיזוק זה עזר לי בדיוק כשרציתי להתפלל ערבית ולמהר לחברותא אחרי כל עבודת וטרדות היום, רבות מחשבות בלב איש, כי מיד עם ירידתי מהאוטובוס מבני ברק לאשדוד, סימן לי יהודי מבוגר מתוך רכב שאגש אליו, והוא אמר לי בשם אחד מאדמור"י גור צ"ל את הרעיון שהטמאים לא היה להם טענות אלא כאב להם על הפסד מצווה – של קרבן פסח, וזה היה פלא בעיני כי מעולם לא זכור לי שאדם קורא לי מתוך רכב לומר לי דבר חיזוק, ומיד לאחר מכן רצתי למניין הקבוע לתפילת ערבית אך לצערי הפסדתי את הברכו הראשון של תחילת התפילה.

ומיד הייצר בא אלי בטענה לא נורא כי הרי יש בסוף התפילה עוד ברכו כך שלא תפסיד כלום, אבל ליבי זעק בקרבי הרי הרגע עצר אותי יהודי והסביר לי עד כמה חשובה מעלת למה נגרע?!! שיש לצעוק בכאב על אובדן מצווה!!! אז איך אוכל לוותר על "ברכו"?!! נכון שא"כ יהיה עלי להתמסר למניין הבא וכך בלי נשימה אני יגיע ללמוד עם החברותא למרות כל עמל היום בלי שתיה ואכילה כל דהו, אבל הלמה נגרע ניצח ובשמחה המתנתי למניין הבא בכדי שיהיה לי תפילה מושלמת, וכמובן התענוג שה' נותן בתפילה שזו הקדמתה היא לעילא ולעילא טעמו וראו כי טוב ה'!!! ותודתי להקב"ה ששלח לי את אותו צדיק ברכב שעוררני הלכה למעשה לקיים מצווה בשלימות ממש בלי תירוצים ובלי היתרים אלא תמים תהיה עם ה' אלוהיך, לשאוף לשלימות העבודה תמיד אמן ואמן.

אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו מה טענתם, הרי ידעו שטמא אסור באכילת פסח?

כך בהתעוררות תאוותם לקדושה זה איזן את הקטרוג הנורא ואת הרושם המחריד של קברות התאוות, ואכן מקברות התאוה לא נשאר שריד כי לא ידוע מקומו אי שם במדבר, אבל מהתאוה למצווה נשאר פסח שני לדורות.

ואולי מכך שיש פעמים בתורה ציווי על מצוות קורבן פסח, ורק בשנה השניה בצווי השני על קורבן פסח אז הוסיף ה' "במועדו" – ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו, וכפי דרשת רש"י שמועדו היינו אפילו בשבת ואפילו בטומאה, ומכך שרק בשנה השניה נכתב ההיתר של שבת וטומאה, לכן זה עורר בטמאי מת שהיו שלוחי מצווה להתעורר בעזות דקדושה כרצון ה', לדרוש שלא יגרעו מקיום מצוות פסח, כי ה' מעורר לפעמים על ידי שינויים במצבים או בציוויים או בכל שינוי בטבע או בהנהגה, ועל האדם להתעורר ולהבין מהשינוי את רצון ה'.

ויבכו, מי יאכלנו בשר ומה התפלא משה מאיפה יהיה בשר לעם, הרי ראו במכת ערוב שהגיעו חיות מכל העולם

שעופות חשובים יותר מבשר במדבר כט' לו' שהביא מדרש **תנחומא** יום א' מאכילו עופות פטומות למחר מאכילו דגים למחר מאכילו בשר בהמה למחר מאכילו קטניות למחר מאכילו ירק פוחת והולך כפרי החג, כ"כ קשה מה פשר טענת משה לה', הצאן ובקר יאסף להם?? הרי משה ראה

אך לפי זה קשה מדוע כתוב **ברש"י** בפרשתנו ע"פ הספרי **והגמ' בפסחים ו'** שלא פתח את חומש במדבר בפרשה זו של פסח שהיה בניסן וכתבו רק אחרי חודש אייר, מפני שהוא גנותן של ישראל שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד:

ולכאורה למה יש כאן גנות לישראל, הרי כבר נאמר להם מהתחלה שמצוות הפסח מיועדת להיות רק בבואם לארץ ישראל?? כמו כן יש להבין מדוע דווקא בשנה השנייה נצטוו על קרבן פסח??

ואולי הקב"ה המתין ליהודים הצדיקים שבכו בכאב למה נגרע, למה נפסיד קרבן פסח בגלל שאנו טמאים לנפש, ולא חלילה שהיה להם טענות ח"ו אלא כאב להם הנה בהפתעה הקב"ה הביא לעם ישראל מתנה את מצוות הפסח עוד קודם בואם לארץ ישראל כביכול נגד התוכנית, ולמה הם יפסידו את ההזדמנות החד פעמית לקיים פסח במדבר ועוד בהר סיני במקום בו ניתן להם התורה.

וייתכן שבגלל יהודים צדיקים אלו שכאב להם הפסד המצווה לכן הקב"ה מלבד מה שתיקן להם ולדורות פסח שני ביד' אייר, כמו כן יתכן שלכן הקב"ה חרג מהדיבור שאמר לעם ישראל שפסח ינהג מהגעתם לארץ ישראל,

הריטב"א מקשה, מדוע התעוררו הטמאים לנפש לתבוע "למה נגרע", וכי לא היו יודעים שטמאי מת אסורים בקדשים עד שהוצרך משה רבינו עליו השלום לשאול שה' על שאלתם??

ונראה לתרץ שהיות ובהמשך הפרשה כתוב את פרשת המתאווים תאוה לבשר "מי יאכילנו בשר" עד כדי כך שנקבע שם המקום לקברות התאוה, וזה עלול לעשות רושם רע, שעם ישראל בעלי תאוות גשמיות למרות השפע שהיה להם כל צרכם ממש.

לכן ה' הקדים התעוררות אצל צדיקים שהיות עסוקים במצווה בארונם של יוסף או בקבורת שני בני אהרן, והתעורר בהם תאוה עזה לרוחניות לקיום מצווה ולא חלילה להפסיד מצווה מדין עוסק במצווה פטור מן המצווה.

ויבכו, מי יאכלנו בשר ומה התפלא משה מאיפה יהיה בשר לעם, הרי ראו במכת ערוב שהגיעו חיות מכל העולם

עם ישראל ביקשו בשר – ובפשטות בשר הכוונה לבשר בהמות כפי שמשה טען לה' הצאן ובקר יאסף להם, וגם איסור בשר וחלב מן התורה – זה רק בשר בהמה וחיה ולא בשר עוף שהוא רק איסור מדרבנן, ואם כן איך עם ישראל הסכימו להסתפק בעופות?? (אומנם יש מקור **ברש"י**

וטהר לבנו – בהעלותך

את מכת ערוב בו התאספו מכל העולם חיות אפי' נדירות ביותר?!

אלא יתכן שעם ישראל ביקשו אוכל טבעי וגשמי, כי השתוקקו לגשמיות, ועד כמה שפחות יהיו תלויים במעשה ניסים, ולכן משה טען להקב"ה שגם אם צאן ובקר יאסף זה לא בדרך הטבע וזה לא יספק את עם ישראל, והקב"ה ענה היד ה' תקצר, ונתן להם עופות שעפים מכוח עצמם וגם במהירות על ידי הרוח.

ולכן היהודים הסכימו להסתפק בעופות כי זה היה להם אוכל בשרי שהגיע אליהם באופן הכי מושלם על פי דרך הטבע.

ואכן מובא **דעת זקנים** בשם הגמרא פ"ב בכתובות, שהבינונים מתו מיד, והרשעים התיישרו משך 30 יום ורק בסיום חודש של ייסורים הם מתו.

ויתכן שהבינונים הם אלו שהיו מאוד רוחניים שלא טעמו אוכל גשמי כל הימים שהיו במדבר, הם מתו מיד באוכלם גשמיות – כי גופם לא היה רגיל לשינוי חד כל כך.

אבל מי שכבר טעם מידי פעם גשמיות, שקנה בכל מקום אפשרי מאכלים מעמי הגויים על יד מקום חנייתם – ולא קנה מפני דרכי שלום כפי שהתירה התורה אלא לשם תאוות הגשמיות, אזי הוא היה ביחס לדור דעה נחשב לרשע ולכן חודש שלם סבל והתפוצץ.

אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושוטריו למה כתוב 70 איש ולא 70 אנשים?

לפי זה, אותם שוטרים בשבת היו מוסרים ניחומים לעם ישראל, ולכן כתוב חן שפתיו ולא שפתותיו חן, כי החן היה הדברים הנחמדים שניחמו ושימחו ועודדו בנחמות שהם מסרו בשפתותיהם לעם ישראל.

ואולי יש בהם דמיון לה' מכוח זה שכתוב "ה' איש מלחמה", שמצד אחד הם היו נראים חזקים ועוצמתיים יותר משאר העם, שלפיכך בחר בהם פרעה לשוטרים שישלטו על העם, ומצד שני הם היו "ענווים כמידת משה רבינו", בכך שלמרות תפקידם להיות בעוצמה מעל עם ישראל, בכל זאת הם ירדו אל העם ובימי שבתות היו כאב רחום לעם ישראל לנחמם ולעודדם.

וגולת הכותרת היה שלמרות בשורת הגאולה שהביא משה רבינו, פתאום הגיע להם משבר של קושי השעבוד, שפרעה ביטל להם את מנוחת שבת בזלזול ובמילות גנאי **כדברי רשבי' במדרש עי"ש**, וגם שהיה עליהם לעבוד קשה יותר להשיג תבן ולבנות באותו הספק כמקודם, ובדיוק בזמן קשה ונורא כזה משה עזבם וחזר למדין **כדברי המדרש שם**.

ולמרות שהם היו במצב של אובדן תקווה ויאוש נורא ואיום, בכל זאת לא אבדו צלם אנוש וליבם הטהור הסכים לא ללחוץ את היהודים, וכל השוטרים בלי יוצא מהכלל הסכים להיות מוכה באכזריות מהמצרים המאוכזבים שלא הצליחו לקלקל את השוטרים שיהיו רעים לעם ישראל, אלא השפילו גוום לחטוף מכות והשפלות מול כל העם שראה את עוצמתם הגשמית רמוסה עד לעפר.

כי למרות תפקידם כשוטרים לא הייתה בהם גאווה ושררות להתכבד בו אלא כל גופם ונפשם היה אך ורק למען עם ישראל להקל ולהטיב עמהם, בדיוק כענוות משה רבינו שכל מעמד תפקידו הרם היה אך ורק למען עם ישראל ולא חשב כלל להתכבד בזה.

ונדהם ונפעם אני מדברי המצודת דוד, שהקב"ה אוהב אדם שאוהב יהודי "טהור לב" באופן מוחלט וגם שאוהב רב שמדבר דברי תורה וחוכמה, וכל כך למה?? כי ככה יהודי מתקרב לה' ומתעלה, והלוואי ותזכה לזכני להדפיס את ספרי "וטהר לבנו" לקרב את עצמי ויהודים רבים ככל האפשר לבוורא יתברך, וה' אוהב יהודי שמתקרב וכל שכן שמקרב, בבקשה זכני וזכה...

ענווה – משפיע על ישרות האדם נבוכדנצר היה אמור להיות צדיק ובגלל גאוה הפך לרשע ואכזרי

שירת המלאכים ובכל זאת הרשיע כי היה בו גאווה שהיא מביאה לדרך לא טובה, וממנה הרשיע ובגאוותו שחקים הגיע לכפירה וע"ז.

ובכל זאת כמוכח בפרק ג' רצה לרצות את ה' על תעוזת דבריו, שעל פי רש"י תעוזתו הייתה דרישה לתשובה מדוע מידת הדין פגעה בעם ישראל ולא בנבוכדנצר שהצליח.

במדרש רבה טו' כג' כתוב על הפסוק "אספה לי שבעים איש", זה שאמר הכתוב משלי כב' "אוהב טהר לב חן שפתיו רעהו מלך", למה לא אמר אספה לי שבעים אנשים אלא שבעים איש?? מתרץ המדרש שהכוונה מיוחדים, שיהיו דומים לי ולך שמות טו' "ה' איש מלחמה", ומשה במדבר יב' "והאיש משה ענו מאד".

ובפשטות הפסוק הטהור לב וכן שפתיו הולך על משה שלכן זכה להיות רעהו של מלך, דומה לה' ומקורב לה' מלך מלכי המלכים, וכפי שהביא המדרש **בראשית מא' ח'** פסוק זה על אברהם.

אומנם במדרש בראשית יח' כ' "ויכו שוטרי בני ישראל" מכאן אתה למד שהיו כשרים ומסרו עצמן על ישראל וסבלו מכות כדי להקל מעליהם, ולפיכך זכו לרוה"ק שנאמר אספה לי שבעים איש מזקני ישראל וגו' אמר הקב"ה הם לקו עליהם לפיכך יזכו לרוה"ק ונתמנו נביאים עליהם, וכתוב שם **בליקוטים** שלכן הם זכו ל"טהור לב".

וזוה מתאים מאוד לפי המצודת דוד במשלי שם, - שמי שאוהב איש טהור לב באופן מושלם, ויאהב את מי שיש חן באמרי שפתיו על כי בדעת ידבר, הנה המלך מכבדו, כי כן דרך המלך לאהוב אנשים כאלו, ולכאורה כוונת הליקוטים שכל הפסוק שהביא המדרש בפרשתנו, הולך על הזקנים, ולכאורה טהורי לב קיים אפילו בהם עצמם כי הסכימו לקבל מכות במקום עם ישראל וזה נבע מטהרת ליבם, אבל איך יתקיים בהם סיום הפסוק - "חן שפתיו"?

אך מצאתי במדרש בראשית שם אות יח', השוטרים אלו זקני ישראל וכו', מלמד שהיו בידם מגילות שהיו משתעשעים בהם משבת לשבת לומר שהקדוש ב"ה גואלם לפי שהיו נחים בשבת, אמר להן פרעה תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו וגו' אל יהיו משתעשעים ולא יהיו נחים ביום השבת.

ונדהם ונפעם אני מדברי המצודת דוד, שהקב"ה אוהב אדם שאוהב יהודי "טהור לב" באופן מוחלט וגם שאוהב רב שמדבר דברי תורה וחוכמה, וכל כך למה?? כי ככה יהודי מתקרב לה' ומתעלה, והלוואי ותזכה לזכני להדפיס את ספרי "וטהר לבנו" לקרב את עצמי ויהודים רבים ככל האפשר לבוורא יתברך, וה' אוהב יהודי שמתקרב וכל שכן שמקרב, בבקשה זכני וזכה...

הנביא חבקוק פרק א טוען לה' מדוע נבוכדנצר הרשע יותר מעם ישראל מצליח, הרי זה מחליש את לימוד התורה והאמונה ביש דין ויש דיין? **ובפרק ב'** הנביא דרש תשובה ואכן קיבל – ויתכן שכוונת התשובה שנבוכדנצר היה אמור להיות צדיק בעל אמונה עצומה כי ראה ניסי ה' וכוחו הגדול שמתו כל צבא סנחריב ונותר הוא, **וראה או שמע**

וטהר לבנו – בהעלותך

תשובה על מה שראה את כל זאת, כי עליו ללמד דורות של צדיקים להתרחק מגאווה למרות מעלתם. ויתכן שאם עם ישראל היו צדיקים נבוכדנצר לא היה מרשיע וכפי שמשמע בנביא נחום פרק ב' וכתבתי ע"ז באריכות בפרשת אמור.

אבל בכוח טענה זו, דרש שה' למרות מידת הדין בגלות הארוכה ירחם על עם ישראל כפי שריחם על נבוכדנצר הרשע למרות רשעותו בהמשך חייו. **וכמו כן חבוקק קיבל**

קל נא רפא נא לה למה מרים לא התפללה על עצמה כשלקתה בצרעת?

ידידי הרב אברהם לוי שליט"א הוסיף, שיש כלל, הידוע שכל המתפלל על חברו והוא צריך לדבר הוא נענה תחילה.

והרעיון הוא בדיוק כפי האמור קודם, שחולה שמרגיש מה עומק צער וקושי החולי, כשמתפלל על חברו, הוא מתפלל מעומק הלב יותר מאדם בריא שמתפלל על חולה. וסיים שיש לעיין בדברים והם נפלאים, בברכת והסירותי מחלה.

ואכן הדברים נפלאים כדבריו, שהרי מידן הדין מתוחה על החולה כאמור קודם, אבל כאשר החולה הנתון בצרה עוזב צרת נפשו ומעומק לבו מתפלל על חברו, חסד זה הופך מידת הדין למידת הרחמים, כי ניצל את מידת הדין שבו לחסד עצום בתפילה עצומה על חברו, לכן מתהפך בו מידת הדין לרחמים והוא נענה תחילה שמתרפא קודם.

ואחרי הרה"ג רב פסח ריינר שליט"א ענה בפשטות, שהיות וצרעת מרים הייתה בגין שדברה לשון הרע על משה, לכן עוד קודם תפילתה חשוב לקבל את מחילת משה, ואכן בתפילת משה עליה זה בעצם מהווה מחילה גמורה.

תלמידי היקר חנוך לוינ' נ"ו מת"ת תורת אמת בני ברק, **שאל:** האם משה רבינו שהתפלל על מרים אחותו שתתרפא מצרעתה, האם זה בגלל הסיבה שאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים ולכן משה התפלל במקום מרים.

ואם כן הקשה תלמידי, הרי ישנו מזמור שכתוב בו **"מזמור שיר המעלות אל ה' בצרתי לי קראתי ויענני"**, ועוד פסוקים המורים על תפילה של אדם שנמצא עד שערי מוות, כפי שמצאנו על חזקיהו מלך יהודה שהתפלל בחוליו על עצמו וקיבל ה' את תפילתו?

ונראה לתרץ שיש מעלה וחיסרון באדם שמתפלל על צרתו האישית, שמצד א' המצטער מתפלל מעומק לבו כמו חזקיהו בחוליו, אומנם יש חיסרון בדבר כי האדם החולה או הנמצא בצרה הוא במצב שמידת הדין מתוחה עליו, ולכן יש עדיפות שאחר יתפלל עליו, **ובחינה** זו טען ת"ח שזה ההבדל בין צדיקי ארץ ישראל לצדיקי חו"ל.

אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

על האבא להתכופף ולרדת להדליק נשמות ילדיו

דרשה לשבע ברכות, מתוך הארת הצדיק המשותק רבי ישראל רפאל פלדמן שליט"א, שביקש ממני לקשר עניין שבע ברכות לפרשת בהעלותך, כי ראה שמספרם שווה, 7 נרות ו7 ברכות.

כמ"כ ראיתי שאלה בבת עין, הרי המנורה זה הנר האמצעי ומלבדו יש רק 6 נרות, 3 מימין וכן 3 משמאל? – מתורץ בסוף.

להתכופף מאוד מאוד, כי הוא היה בגובה י' אמות, והמנורה הייתה 18 טפחים = 3 אמות, ולהתכופף מאוד כאשר אתה על מדרגות זה קשה מאוד מאוד, בכל זאת עשה תמיד עשה אהרן, שמתוך התכופפות הוא היטיב את הנרות - ניקה והחליף פתילות וכו', מידי יום ביומו.

כך גם בית יהודי צריך להיות שהאבא המדליק את אש הקדושה בבית, עליו להתכופף מאוד מאוד לילדיו וכמובן לאשתו, ולרדת לרמתם בסבלנות ולטפחם ולהשקיע בהם על פי צרכם האמיתי ואפילו הילדותי והגשמי מאוד, למרות שהאבא גובהו למעלה למעלה ראשו בשמים ובעומק הסוגיות המתקוות שבתורה..

ומאידך, כל הנרות יהיו נוטים לכיוון הנר האמצעי (לפי שיטות) דהיינו, שכל בני המשפחה יתכופפו לכיוון האבא, בהכנעה ממנו, וזה בזה תליא, אם האבא מתכופף מאוד מאוד ומשקיע מאוד בצרכי ילדיו האמיתיים ברמתם, אזי קל להטות את ליבם של כל הילדים להכנעה באהבה ולקבל מאור האבא היקר. **ובאופן** כזה שהנרות – ילדים והאבא שכביכול מתכופף לילדיו, ממילא יש אחדות של אור במנורה כל ה7 מאירים יחד ולא 6 ועוד אחד אלא אור מאוחד ומושלם. **ואור** הנרות, מאיר על השולחן הטהור, שזה בכדי שיהיה שפע ברכה והצלחה גם בפרנסה טובה בהארת ה', בברכת הבית תמיד ברוחניות ובגשמיות אמן ואמן.

ונראה כזאת לחדש בזכותו, שמובא בזהר **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"** – בתוך כל יהודי ויהודי, וממילא בית יהודי הוא כמו בית המקדש מעט בזעיר אנפין.

ומצוות המנורה הטהורה זה האור שצריך להיות בבית, שאור הקדושה והתורה יאירו בבית. ואכן ממצות הדלקת הנרות במקדש אפשר ללמוד רבות על הנהגת בית יהודי.

הנה דבר ראשון, על הפסוק "בהעלותך את הנרות" כתב רש"י, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, ותיירץ: לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, **אמר לו ה': שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות.**

אכן גם בשידוכים יש כאלו חתנים וכלות, שמרגישים החמצה שחבריהם קיבלו הרבה יותר מהם, וחלקם היו צריכים להתפשר על מקום מגורים מרוחק וזול, ועוד וויתורים בכל מיני העניינים השונים שאין צורך לפרט.

אומר הקב"ה יהודי יקר, אם תדליק אור תורה וקדושה בביתך הרי שלך גדולה משלהם, כי כל המעלות שבכל העניינים שקיבלו חבריך, הכל מתגמד מול הצלחתך האישית בדלקת אור התורה והקדושה בביתך.

ב. כמו שבמנורה היה 3 מדרגות שעליהם עלה אהרן הכהן תמיד להדליק את הנרות ולמרות שהוא היה חייב

ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם

האם משה רבינו הפסיד מכוחו כשמינה את 70 הנביאים?

תורה שכתוב בו (שמות יט) **"כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם"**, אף במנוי הזקנים כתיב שם **"ירידה"**.

כתוב במדרש רבה יט' כה', **"וירדתי ודברתי"** להודיעך שיום מנוי הזקנים היה חביב לפני הקב"ה כיום מתן

וטהר לבנו – בהעלותך

ס' רמז תצ"ט, שנו רבותינו: בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: ענווים הגיע זמן גאולתכם!! ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח עליכם.

ובפרשת ויקרא כתבתי שיש לתמוה למה המשיח מתאר את הצדיקים ששרדו בעם ישראל בתואר **"ענווים"**!!! למה לא "צדיקים"!! קדושים!!! וטהורים!!? מה מיוחד דווקא במעלת **"ענווים"**???

אלא כאמור: בזכות מעלת הענווה זכו עם ישראל כולו לנבואה לעתיד לבוא, ויתכן לפי שמה שכתוב שהמשיח עומד על גג בית המקדש, והרי אומרים **בתפילת נחם שבאש הציתה ובאש אתה עתיד לבנותה**, ואם המשיח עומד על האש מדוע זה לא מספיק ראיה שאינו אדם רגיל?

אלא יתכן בדרך אפשר שהם רואים זאת במראה הנבואה מתוך הענווה שיש בהם וכאמור, אך יתכן בדרך פשוטה שתחילה יהא בית המקדש שיבנה בדרך הטבע, כפי הנלמד שלא מבטלים תשב"ר לבניין בית המקדש, ורק אח"כ כביכול ישודרג וירד מהשמים.

אך תלמידי היקר יהודה משה אלטוסקי נ"ו מכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב, טען שיתכן שכמו שבניין בית המקדש שהיה בנוי מאבן נשרף באש כך לעתיד לבוא בגאולה העתידית באש ירד בית מקדש בנוי מאבן ואפילו מיהלומים יקרות, אבל האש העוטפת כביכול את בית המקדש לא תישאר, כי כך גם לא יוכלו להיכנס להקריב קורבנות, ונהניתי מאוד מהסברו היפה והנפלא.

אומנם בתפילת נחם שאומרים במנחה בתשעה באב כתוב **"כי אתה ה' באש הציתה. ובאש אתה עתיד לבנותה. כאמור "ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה"**, משמע שהאש תישאר והיא תשמש כבניין מאש וכחומה סביב, ועל כן צריך לתרץ כפי הנכתב קודם, אבל הקב"ה ברחמי העצומים נתן דרך חדשה לתרץ הכל, וכתבתי ע"ז באריכות מאמר שלם בעניין בפרשת שמיני.

ותלמידי היקר אברהם לוי נ"ו, חידש תירוץ נפלא ביותר בדרך חדשה ונפלאה וקפצתי משמחה בחדשו חידוש נפלא ויקר זה, שהרי מצאנו במשה רבינו שקרנו עור פניו, ושם מסכה על פניו, ובכל זאת בכל ויכוח שיהיה לו עם עם ישראל כגון במחלוקת קרח וכן במרגלים, לא טען אם אין אתם מאמינים ראו לאורי שזרח? כפי שהמשיח מוכיח שאורו שזרח שהוא שליח ה', והוא המשיח?

ויתכן, שהמשיח לא מוכיח לעם ישראל שהוא המשיח, כי הם רואים אותו עומד על גג בית המקדש למרות שהוא מאש ואינו נשרף זה כבר הוכחה שהוא אינו אדם רגיל, אלא מוכיח שעם ישראל ראוי וזכאי לגאולה, כי רואים את אורו שזורח ולא נבהלים, אפילו בלי מסיכה, והרי אצל משה נבהלו והיה על משה להסתיר אורו שזרח במסיכה, אלא זה מוכיח שהם צדיקים מושלמים ויש בהם גם את המעלה הגדולה ביותר **"ענווה"**.

וכך טוען להם המשיח אתם לא מאמינים שהגיע זמן גאולתכם כי סבורים אתם שלמרות עבודת ה' שלכם בכל זאת אתם בענוותכם סבורים שאינכם צדיקים גמורים, ולכן אינכם ראויים לגאולה השלימה, אבל אני יוכיח לכם שאתם כן מושלמים, שהרי אתם יכולים לראות קרני הוד בלי להיבהל, והיות והגעתם לשלימות לכן אתם זכאים לגאולה השלימה.

ובנים ב' סיוון התשפ"ב, בזכות תלמידי היקר אליהו הרשטיין נ"ו מכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב, נוסף הוספה חשובה לחידוש הזה, שלמדנו היום **צפניה פ"ג פסוק יא'**

והמשיח המדרש זאת לשכר אריס שאם יביא פועלים הוא נותן משכרו כך שיש לו פחות רווח, כך אמר הקב"ה למשה אתה מפסיד מזה, שכל 70 זקנים לוקחים מכוחך, כך שכוחך יוקטן בגלל 70 זקנים.

אבל מסיים המדרש, שבכל זאת משה לא הפסיד כלום, אלא נשאר מושלם, שהרי לסוף ארבעים שנה אמר לו (שם כז) **"קח לך את יהושע בן נון ונתתה מהודך עליו"** מה כתיב (דברים לד) **"ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו"**.

ומסיים המדרש: אמר הקב"ה בעוה"ז נתנבאו יחידים, ולעוה"ב כל ישראל נעשים נביאים שנאמר (יואל ג) **"והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם זקנים"**, וגו' כך דרש רבי תנחומא ברבי אבא:

ומדרש פליאה הוא, שכתוב שהקב"ה שמח בנתינת הנבואה על הזקנים כמו יום מתן תורה, אבל המשל שהביא המדרש לכאורה סותר את השמחה, שהרי המסר של המשל שמשה רבינו מפסיד מנתינת הנבואה ל70 הזקנים, שהרי מפסיד מכוחו, ומה הקשר בין הנמשל לנמשל?

ועוד קשה, שלמרות שה' אמר למשה שכוחו יוקטן בגלל הזקנים, בכל זאת אמר המדרש שזה לא קרה, ולמשה לא חסר כלום מכוחו, ואיך יתכן שתוצאת המציאות היא לא כפי שקבע הקב"ה למשה שכוחו יופחת??

ומה הקשר של סיום המדרש שבגאולה השלימה כל ישראל יהיו נביאים, למאמר כולו? **וכמ"כ מדוע בפרקי אבות לא נכתב משה קיבל מסיני ומסרה לזקנים וליהושע, שהרי מסירת כוחו לזקנים היה לפני מסירת כוחו ליהושע?**

ונראה לתרץ שהיות ומשה התחזק מאוד במידת הענווה, והחשיב את עצמו לכלום **"ונחנו מה"**, אפילו לא אמר אנחנו, ולא החשיב שהנבואה והכוחות שלו הם, אלא הכל זה של הקב"ה ולו עצמו אין כלום, אם כן מכלום אי אפשר להוריד, ואינו דומה לאריס שמקבל שכר ומשכרו מחלק לפועלים שהוסיף.

ובפרט שה' אוהב ענווה, וכמה שאדם יותר שפל ועניו ככה זוכה יותר להשראת השכינה, ככתוב ואת דכה ואת שפל רוח אשכון, וכן להיפך בבעל גאוה הקב"ה אומר אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת.

ולכן שמח ה' בהכתרת 70 הנביאים כמו יום בו ה' ירד על הר סיני, שהרי הקב"ה במתן תורה חיפש לרדת על ההר שיש בו ענווה, והר סיני היה ההר שנהג בענווה, על כן זכה שעליו ירד ה' מכל ההרים שהיו בטוחים שעליהם ירד ה'.

והיות וכאן משה רבינו התעלה **בענווה** עצומה שאין לו כלום והכל של הקב"ה, לכן שמח ה' בירידה זו שמצד אחד 70 זקנים זכו לנבואה, ומצד שני לא חסר ממשה כלום, כי התחזק במידת הענווה ביותר.

ויתכן שלכן נסמכה פרשת מרים שדיברה על נבואת משה, שהקב"ה העיד על משה שהוא הנביא הגדול מכולם, ולמרות זאת משה הוא העניו הגדול מכולם, כי בנבואת הזקנים משה התעלה ביותר במידת הענווה ביותר וכאמור.

ומסיים המדרש, שלעתיד לבוא כולם יזכו לנבואה, ויתכן שלעתיד יזכו כולם בנבואה בגלל שיהיו מיוחדים בענווה, וכפי שמשה זכה לנבואה עצומה שלא נחלשה למרות 70 הנביאים כי הייתה בו מידת ענווה עצומה, כך לעתיד לבוא בזכות מידת הענווה יזכו כולם בנבואה.

וראיה שלעתיד בזמן הגאולה יתחזקו מאוד במידת הענווה, היא מהמדרש פסיקתא רבתי ל"ו, ובילקוט שמעוני ישעיהו

וטהר לבנו – בהעלותך

העבירות הוא גם מחוק, כאילו אין אדם שיש לייחס לו את רשימת העבירות, כאילו האדם נעלם.

זזה פלא עצום, שדווקא הסיבה הגדולה לענוה שאדם מרגיש אפסות עצמו בגלל חטאיו, זה עצמו גורם מחיקת עוונותיו, ומגדלו ומחשיבו לצדיק הנקי מעבירות.

זזה בדיוק התהליך שהמשיח רואה את עם ישראל ששרדו את מלחמת גוג ומגוג, וכולם ענווים שמרגישים שהם לא שווים כלום בגלל חטאיהם הקודמים, אבל המשיח טוען להם, אתם ענווים ובגלל ענוותכם אין בכם פשעים וחטאים כי נמחקו לגמרי, וממילא הגיע זמן גאולתכם וכאמור קודם, שאתם ראויים לראות אור שקורן מהמשיח ואתם לא נבהלים מהקדושה הקורנת כי אתם קדושים בלי חטא כלל, וכפי שטען קודם תלמידי היקר "אברהם לוי" נ"ו.

"ביום ההוא לא תבושי מכל עלילתיך אשר פשעת בי, כי אז אסיר מקרבך עליזי גאותך, ולא תוספי לגבה עוד בהר קדשי", ומפרש המצודת דוד, לא תבושי - לא תסבול בושה על כל העבירות שפשעת בי מאז. כי לא ימצא יהודי שישמח ויתפאר בגאותו, ולכן לא תבוש עוד, כי בעבור זה תלך העון ואין לו. **דהיינו** שבגלל הענוה ימחקו כל העבירות כאילו לא היו מעולם, והרעיון פשוט, כי מי שמרגיש שהוא כלום עפר ואפר וכלום לא מגיע לו למרות כל המצוות שהוא מקיים, כי הוא כביכול במינוס גדול בגלל פשעיו וחטאיו הקודמים, ענוה זו מוחקת את העבירות, **כי אם הוא אפס, אז לאפס יש אפס עבירות.**

כי אם הוא מחוק בעיניו למרות מעשיו הטובים, אז הקב"ה ברחמיו נוהג בו במידת הרחמים שכלפי חשבון

ללמדנו, שכדאי מאוד מאוד להתחזק במידת ההכנעה והענוה, וכפי שטענתי לתלמידי היקרים בת"ת תורת אמת ב"ב, שמצד אחד כתוב שרק הענווים הצדיקים המושלמים יישארו לעתיד לבוא, ויש פסוקים מפורשים יותר שרק בודדים ישרדו מעם ישראל, ומצד שני כתוב שהמשיח ואלהיו הנביא ישיבו בתשובה לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, אז לכאורה עם ענקי רוח כאלו שמחזירים בתשובה מי לא יחזור בתשובה?? הרי ממילא כולם יחזרו בתשובה?

אלא יתכן, שהרשעים שהם מלאים חרטה, כי גם ברשעותם יש בהם שברון לב על חטאתם והם נכנעים למוסר שנותנים להם רבותם או מגידי מישרים, או כל מאמר מוסרי הם ששומעים או רואים ולבם נעצב ונכנע, יתכן שגם אם הם ממשיכים ליפול ולחטוא, היות ובכל זאת הם כנועים ולא גאווותנים הם יזכו לחזור בתשובה ולהתקיים בביאת הגאולה.

אבל אלו ששונאים מוסר ותוקפים מי מעיר להם לתקנם, או מי שמענישם בכדי ליישרם, והופכים קערה על פיה, והופכים את המוסר לליצנות ולא חסרים דרכים ליצר לדחות המוסר ולשונא, אלו לא יצליחו להיכנע במוסר של המשיח ואלהיו הנביא, ואלו לא יזכו לחיות בעת הגאולה.

ורק מי שגם בזמן רשעותו יש בו הכנעה וענוה בפני הוריו ורבותיו ומוכיחיו הוא יזכה לשוב בתשובה שלימה, ככתוב במצודת דוד שלא ימצא יהודי שישמח ויתפאר בגאווותו, רק ענווים אמיתיים, וכפי שכתוב בפרשת בחוקתי שהקב"ה לפעמים בדרך הקשה מתוך סדרה של עונשים קשים, אולי אז יכנע לבם, וחלילה לנו להגיע להכנעה מתוך מכות ועוד יותר מפחיד מתוך רצף של מכות רח"ל.

הלואי שנזכה תמיד להיות כנועים בפני רבותינו, ונקבל מוסר מכל אדם, ולעולם לא לשנוא מוסר, אלא החזק במוסר כי היא חייך תמיד, והלואי ונזכה להיות ממקבלי פני משיח צדקנו מתוך תשובה שלימה וענוה מושלמת וטהורה אמן ואמן.

בהעלותך

כל יהודי זקוק לעידוד, ולמצוא בו את הנקודה הטובה והמיוחדת שבו, וכך כל יהודי ממנה יתעלה ויעלה אחרים

לכן, נתעודד שיש לנו תכונה שבה אנו טובים ולפעמים גם יותר מאחרים, ואותה נפתח ונתעלה דרכה, ונעודד ונתעודד. ונזכור בהעלותך, עליה זה בכך שאתה יודע יש בך תכונה טובה שתתמיד בה ותצליח בה מאוד, ולא להתפעל ולהתרגש מהמלעיגים עליך, אלא תמיד האמן בכוח העצום הטמון בך.

בהעלותך, מסמל שה' איכפת לו מכל צביטה בלב, ומנסה לעודד, וגם צדיק צריך עידוד, ומקבל עידוד, וכ"ש אדם פשוט וכ"ש ילד. ולכן כשלאחרון הכהן הייתה צביטה בלב שלא השתתף במתנות הנשיאים לא הוא ולא שבטו, נחמו הקב"ה בפרשתנו ואמר לו שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

אביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף

ירוק ירק בפניה והלא עמרם לא היה חי באותה שעה? ועל זה ת"י שהכוונה אילו היה אביה חי וירוק ירק בפניה.

והביא שיש מתרצים שאביה נזף בה במצרים בלידת משה שטפחה אביה על ראשה כשהושלך ביאור ובש"ך כתוב שירק בפניה, ואמר לה בתי היאך נבואתך, הלא תכלם שבעת ימים, מכך שכתוב "ותתצב אחותו מרחוק" כמו מצורע שמתרחק למשך ז' ימים מחוץ לאוהל אף כאן שהתייצבה מרים מרחוק זה היה שבעה ימים.

אומנם עדיין קשה שהרי אין עונשין מן הדין?? וגם מדוע לכאורה לא עזר תפילתו של משה למרות שהשתמש פעמים

כתב רש"י אם אביה הראה לה פנים זועפות הלא תכלם 7 ימים קל וחומר לשכינה י"ד יום, אלא דיו לבא מן הדין להיות כנדון לפיכך אף בניזיפתי תסגר שבעת ימים.

ובדעת זקנים לבעלי התוס' הקשו וכי מה עניין ק"ו אם התרפאה בשבוע אין מסגירים אותה שבוע נוסף, ואם היא היא עדיין בצרעתה הרי עליה להישאר יותר מ14 ולא יעזור קל וחומר ולא דין דיו לבוא מן הדין להיות כנדון?

ולכן נטה לפרש שהיא התרפאה מיד, רק היא כמנודה ומנודה כאבל שיש לו 7 ימי אבלות, אבל הקשה ע"ז שהרי אבילות ז' ימים זה מדרבנן? ועוד הקשה מה הכוונה ואביה

וטהר לבנו – בהעלותך

ישראל בשבוע שמרים הייתה נזופה התחזק מאוד בשמירת הלשון לא לדבר לשון הרע, ועד עצם היום הזה מתחזקים ממרים בשמירת הלשון.

ובעיקרון ואולי אם היו מתחזקים במשך 14 יום היו ניצולים מחטא לשון הרע על ארץ ישראל ולא היה ניסיון וחטא המרגלים, ואכן זה לא היה במטרת עונש למרים, אלא חיזוק לעם ישראל.

כי מרים שמחה שסבלה יעורר את עם ישראל, עכ"כ שאחרי שבאו לחצרות התקפל הענן כדי שיסעו, ואחר שהכינו עצמן לנסיעה חזר ונפרש, אמרו כולם מה נשתנה חניה זו משאר חניות, אמרו בשביל מרים שדיברה באחיה, וכדברי הש"ך שאולי זה יעזור שלא ידברו בלשון הרע של המרגלים.

והאספסוף אשר בקרבו התאוות תאוה, ויבכו גם בני ישראל מי יאכילנו בשר?

ואולי טענו שכביכול יש להם קושי לברך ברכת המזון כראוי, כי לא מתקיים באכילתם, בחן בחסד וברחמים, ולכן אולי טענו שנפשנו יבשה, כי חסר להם בשלימות ההודאה בברכת המזון.

ואולי זה רמז בדברי הילקוט ראובני שאמר על הפסוק "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם", הכוונה חינם בלי ברכה. ולכאורה מה הבעיה להסביר חינם כפשוטו, כי זה היה נס שחצי מהדליים ששאבו נשותיהם היה דגים, ואולי לא היו מזכירים נס בכפיות טובה, ולכן ביאר הספורנו בלי ברכה,

ואולי טענו שבמצרים לא היה להם חובה לברך, אבל עכשיו הם חייבים לברך, ובכל זאת הם מברכים לא כראוי, כביכול כגוף בלי נשמה, ואולי רצו שהמן יתגשם שעוד קודם שבא לפיהם ישתנה צורתו וצבעו וטבעו למאכל והטעם אותו ביקשו, ואילו כפי שכתוב במדרש במאמר הבא המן השתנה אך ורק בתוך פיהם.

ואכן מפורש בגמרא ברכות מח' שמשא רבינו תיקן לישראל ברכת הזן בשעה שנתן להם את המן.

ובענין שאלנו האם ברכה ראשונה ברכו המוציא לחם מן השמים? ויש בזה כמה דעות לרבי יהודה החסיד בספר חסידים (הוצאת מקיצי נרדמים סימן תתתמ) היו מברכים "הנותן לחם מן השמים" וכן דעת הרמ"ע פאנו, ואולי מטעם אחשביה שה' החשיב זאת ללחם כמו גיד הנשא שלמרות שאין בגידין בנותן טעם שאינו ראוי לאכילה, בכל זאת חייבים על אכילתו למרות שאינו ראוי לאכילה כי התורה החשיבה זאת לאכילה, עי מנחת חינוך במצוות גיד הנשה.

אומנם הגאון מטעש'יבין זצ"ל (דובב מישרים ח"ד לקוטי תשובות) טוען שלספורנו, שבלקטית מן בשבת חייבים משום תולש דבר מגידולו, מוכח שהמן נחשב לדבר שגידולו מהארץ, ולכן על המן מברכים ברכת "המוציא לחם מן הארץ", כפי שמברכים על הלחם. ובפרדס יוסף (פ' בשלה) מביא בשם ספר חמדת ישראל שבירכו על המן ברכת בורא פרי האדמה, ולדברי חז"ל שטעמם המן השתנה לכל הטעמים שבעולם, אזי בירכו עליו לפי טעמו. מי שרצה לטעום בו טעם תפוז- בירך בורא פרי העץ. טעם עוגה- בירך בורא מיני מזונות, וכן בכל הטעמים ..

בלשון "נא"? ואם נפרש שהתרפאה מיד (עי' אור החיים) רק נסגרה שבוע בגלל הנזיפה כאבלות, אז אכן הועיל תפילתו של משה, אומנם ראיתי בספורנו שכתב "קל נא רפא נא לה". בבקשה אני שואל שתרפא עתה לה, ולא נצטרך לביישה להוציאה חוץ למחנה, והרי בכל זאת היא הוצאה מחוץ למחנה?

וביום שני השבוע תשפ"ג התעוררתי עם תשובה נפלאה, שאכן מרים כשהתייצבה מרחוק שלכאורה היה זה שבוע ימים כמשמעות בעלי התוס', היא לא רק ראתה שמשא הוצא מהנילוס וניצול מטביעה, אלא זכתה לראות איך משה רבינו נשמר בפיו מאוד לא לינוק בפיו חלב טמא של מצריות, עד שמרים הציעה לבתיה שתתן אותה ליהודייה שתיניק את הילד, ורק אז כך ניצלה מנזיפת אביה, כך עם

מובא בילקוט שאספסוף אלו הזקנים, כפי שנאמר "אספה לי 70 זקנים מזקני ישראל", וכתב השפת אמת – שיש כאן 2 סוגי תאוות, הזקנים התאוות לא דווקא בבשר אלא באוכל גשמי ומגרה לאכילה כי רצו להתעלות על ידי התגברות על תאוות האכילה, ואילו במן הרוחני לא היה בו תאוה שיש להתגבר עליה וממילא אין באכילת המן קיום מצווה והתעלות רוחנית,

אבל גם ישראל התחילו לדרוש בשר ובבכיות כי התאוות לאכול בשר, וכפי שכתבו האדמו"ר הרמ"מ מקוצק שהעם בכה כי היה כעיוור באכילת המן שלא נהנה ושבוע מהאוכל באופן גשמי, דהיינו שלמרות שבמן יכלו לקבל כל טעם בעולם, בכל זאת המן לא החליף צורתו לבשר או למאכל אחר אלא תמיד נשאר במראהו גרגירים לבנים, וכמאמר הגמרא שעיוור נשאר רעב כי אינו רואה את האוכל רק מרגיש את הטעם, וכך ביאר הכלי חמדה, שנפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו, דהיינו רק צורת מן ראו תמיד למרות ששינה טעמו, ולכן נפשנו יבשה.

ואכן אומרים בברכת המזון, הזן את עולמו בחן בחסד וברחמים, שהקב"ה יצר כל מאכל בצבע וצורה שונה שיהיה מגרה ביופיו ובגיוון הצורות והצבעים השונים, ולא כל האוכל קובייה לבנה בטעמים שונים.

אני זוכר למשל שיצרו פעם כשהיה מותר... תרכיז פטל שקוף בטעמים שונים, כי רצו ליצור משקה בריא יותר שיש בו לפחות בלי צבעי מאכל, אבל זה לא הצליח, ואכן היום כל טעם בשתייה עושים בצבע כביכול של אותו פרי וכדו'.

ואומנם צריך עיון, שאם העם רצו לשבוע מבשר גשמי הנראה כבשר עסיסי כביכול, מדוע כשניזונו רק מהמן אמרו נפשנו יבשה, וכי הנפש הרוחנית רוצה תאוה גשמיות??

וראיתי שהאבן עזרא מתייחס לכך, וטען שנפשנו יבשה - היא הנפש המתאוה הנטועה בכבד:

וטהר לבנו – בהעלותך

על כל פנים בהמשך כתוב "וישמע משה את העם בכה למשפחתיו איש לפתח אהלו ויחר אף ה' מאד ובעיני משה רע".

ולכאורה מה עניין להוסיף שבעיני משה רע? ויתכן שמלבד שחרה אף ה' על עם ישראל שבוכה על תאוות!!! משה רבינו כעס גם על הזקנים שפעלו בחוסר אחריות.

כי למרות שכוונתם הייתה לטובה, לשם שמים להתנסות בתאוות האכילה ולהתגבר עליה, בכל זאת הם גרמו מפולת בעם ישראל, שנגררו לבכות על רצונם לאכול תאוות ולהנות מתאוה, וחכם עיניו בראשו והיה עליהם להבין כמה זהירות צריך בהוספת חומרות חדשות כדי שלא יעלו לרגלם להיכשל בציבורי עצום.

ואולי מכך שעם ישראל בכה, היה עליהם להבין שזה לא מגיע ממקום טוב אלא רק מיצר הרע, שהרי היהודים שהיו טמאים לנפש אדם שלא יכלו להקריב פסח ראשון, והיו כואבים ושאלו את משה למה נגרע שלא נזכה גם אנו להקריב קורבן פסח, לא כתוב שבכו על פסח הפסידו!!

כי היצר הרע נתן להם לבכות בכדי שזה יהיה כמו המתאוננים שבאים להתלונן ולבכות ולא רצון טוב להתעלות ולתקן לשם שמים.

מדוע מתו כשהבשר בין שיניהם ולא מתו באמצע איסוף הערימה העשירית?

תאוותם שחסרה להם במן, כי המן התחלף טעמו ואולי גם מרקמו רק בתוך פיהם ממש כדברי המדרש.

ואם כן מיד בהכניסם את הבשר הגשמי לפה מיד היה אליהם להוציאו מפייהם ולאכול מן במקום הבשר הגשמי.

ולכן מה שלעסו את הבשר הגשמי ולא הסתפקו במן שנהיה כבשר בתוך פיהם, יתכן שזה היה חריגה ושקר ממה שהם ביקשו להשלים להם את החסר להם במן.

ואם תשאל, מה אם בל תשחית? וכי רק להכניס לפה את השלו ולהוציאו מהפה בלי ללעוס כלל, הרי זה בל תשחית עצום של מיליוני ערימות של בשר גשמי?

תשובה פשוטה היא, שאם יהודי משתמש בבעל חיים לשחיטה לצורך כריסו, כל שכן שמוטר לשחוט בעל חיים לצורך תיקון הנפש ולצורך תיקון המידות ותאוות האכילה.

כמו כן היה להם ללמוד מהמן שכתוב **שבמדרש תהלים** המובא לקמן, **שבכל יום ירד מן בכמות של מזון של אלפים שנה**, ולדעת רבי זבדי בן לוי המובא **בתנחומא** בשלח כא' בשטח **אלפים אמה** ולדעת רבי יהודה הלוי בר שלום: בגובה 60 אמה והיה נשאר כמויות ענק של מן שנמס בשמש ונהפך לנחלים ונהרות, והכמויות שנשארו ונמסו היו הרבה יותר מעשרה ערימות של בשר שאסף כל מתאוה לבשר,

והסיבה שירד מן בכמויות ענק בלתי נתפסות, זה בכדי שנתחזק שפרנסה משמים וכל מה שיטרח אדם ללקט ימצא בביתו רק עומר לגולגולת אחד המרבה ואחד הממעט, **כפי שהרחבתי בפרשת בשלח**.

ומעין הדברים הללו כתב המהר"א ברודי (ראיתי זאת בספר ברוך מרדכי של הרב פריינד זצ"ל והאם זה הבית אהרן מקרלין), שהיות ולא היה לטעמים שהמן התחלף להם צורה מוחשית של אותו מאכל, לכן ברכו עליו רק בורא נפשות ולא ברכת המזון או ברכה מעין שלוש על מזונות ופירות, ולכאורה צריך עיון מהגמ' שמשה תיקן לישראל ברכת הזן על אכילת המן.

ובעצם יתכן טענו שמלשון ברכת המזון אפשר ללמוד שראוי שאדם יאכל אוכל בצורות ובצבעים ובמרקם שונה, ולא רק צורה אחידה במשך 40 שנה.

אבל הקב"ה טען להם שלא חסר להם כלום בברכת המזון, כי התקיים במן "בחן בחסד וברחמים", שהיה עטוף בטל מלמעלה ומלמטה כאריזה שיהיה נקי, גם היה מבריק כאבן חן, וגם מתחלף טעמו כרצונם.

וממילא מתקיים בו באופן מושלם "בחן בחסד וברחמים" גם בלי צבע וצורה שונה, והתורה מציינת עוד שמלבד כל המעלות שציין בחן וחסד שהיה במן היה גם צורות מגוונות במן, שיכלו לשנות כמה צורות כרצונם, ואין חלילה חשש ברכה לבטלה בברכת המזון ...

לכאורה יש לתמוה, שהרי הקב"ה כעס על התאוה שבכו שרוצים בשר, והתורה מדגישה לכאורה את גודל תאוותם **שהממעט אסף לפחות 10 ערימות של בשר**, שזה מבטא עד כמה שהיו שקועים בעומק מרדף התאוה, ומדוע מתו דווקא כשהבשר בין שיניהם ולא מתו על הערימה העשירית ואולי בפישוט ידים ורגליים על הערימה שימחיש את גודל התאוה, והמדרש?

וגם מדוע מתו דווקא כשהבשר בין שיניהם ולא מתו ברגע שהכניסו את הבשר לפה, בשפתיים עוד קודם הלעיסה בשיניהם?

ואולי יש לתרץ על פי המדרש רבה כאן בפרשתנו שהביא את הפסוק (דברים ב', ז') "זה ארבעים שנה ה' אלקיך עמך לא חסרת דבר", מהו "דבר" כשהיה מתאוה לאכול דבר והיה אומר בפיו מיד היה **נעשה "בתוך פיו" אותו טעם**, רבי אבא אמר אפילו לא היה אומר בפיו אלא **חושב בליבו** לומר מה שנפשו מתאוה והקב"ה עושה רצונו והיה טועם טעם מה שהיה מתאוה.

וכן בהמשך כתב המדרש על הפסוק "לא חסרת דבר", כפי דיבור שהיה מתאוה "אחר שהיה בפיו" היה טועם כן.

ולפי זה יתכן שבשיניים דווקא טמון השקר בטענות בני ישראל כשביקשו בשר.

כי טענת הזקנים שרצו להתגבר על תאוות האכילה, אם כן מיד כשהכניסו את הבשר לפה היה להם להתגבר ולהוציאו מפייהם ולאכול מן ולא בבשר ממש.

וגם עם ישראל שרצו להרגיש אכילת בשר, אזי ברגע שתפסו חתיכת בשר עסיסית והכניסו לפה כבר שלמה

וטהר לבנו – בהעלותך

האם היה מן גם לערב רב?

אם כן לכם הוא לחם, ככתוב (תהלים ע"ה, כ"ה) **"לחם אבירים אכל איש"**, והאיש משה וכל ישראל כלולים בו שכולם אצולים מנשמתו, אבל על ערב רב אמר **"ויצא העם ולקטו"**, לא אמר **"ולקטו ממנו"**.

כי הערב רב לא טעמו טעם מן כמו שיורד, אלא כפי עובי חומרים היה מתעבה, ולהם לא השתנה בטעמים, אלא היה להם לטחון ועושים אותו עוגות עד שיהיה בו טעם, שנאמר **"והיה טעמו"** היו מהוים לו טעם כפי עכירות חומרים הגס.

אבל ישראל שהיו רוחניים וזכים מחומריות, לא נמר טעמו במן, כמו שהיה יורד מן השמים זך כך היו טועמים בו, והיה מזככם מגשמיים וחומריות, וישראל לא היו יוצאים ללקט כי היה יורד לתוך בתייהם והיה **נכנס לתוך פיהם בלא טורח**:

ואכן לפי דבריו מובן שמשם תיקן ברכת המזון על אכילת המן, כי נחשב לחם, וגם מובן שנחשב ל"חן וחסד ורחמים", למרות שלא היה לו צורה וצבע של לחם ושל מאכלים שונים, כי היו בו מעלות חשובות הרבה יותר כמפורט קודם.

וכפי שמסיים הש"ך, **לכם/עם ישראל הוא "לחם", ולכם "מחל", ולכם "חמל", ולכם "חלם", שהחלים את גופם.**

למה נעשה נס מיוחד ליתרו שירד מן עבדו באמצע היום?

ולפי זה מובן דברי המדרש שלא היה ליתרו מה לאכול והיה זקוק לנס שירד המן עבדו ועבור כלל ישראל שיוכל לעשות סעודת מצות ברית.

אומנם הש"ך הביא עוד הסבר **מהרבינו בחיי**, כי דייק כי היה קשה לו מדוע כתוב **"עולה וזבחים לאלוקים"**, הרי כתוב **"זבוח לאלהים יחרם"** כי הוא שם השיתוף, ולכן בכל הקרבנות כתוב רק **"ה"**, אלא מתרץ **הרבינו בחיי** ז"ל שיתרו לא ידע עדיין את ה' והקריב לאלוקים, ולכן אצל משה כתוב **"את כל אשר עשה ה' לפרעה"** ואילו **ביתרו** כתוב **"את כל אשר עשה אלוקים"**.

והוסיף הש"ך שיתכן שבגלל זה משה לא נחנה מאותה סעודה, אומנם היות ויתרו לא ידע וכוונתו האמיתית הייתה לה', לכן אהרן וכל זקני ישראל אכלו, ואולי היה היתר חד פעמי מה' שיאכלו עם יתרו ולכן כתוב **"לפני האלוקים"**.

אבל מסיים הש"ך, שאכן אהרן והזקנים לא אכלו מן הזבחים, רק **"לאכול לחם"**, שלחם אכלו ולא זבח, בכדי לא לבייש את יתרו. **אבל** עדיין קשה שיתרו היה נפגע כשרואה שאוכלים רק לחם ולא טועמים מהבשר שהגיש שזה תמיד עיקר הסעודה?

ויתכן שיתרו עוד לפני הסעודה כבר הבין שטעה שהקריב לא לה' אלא לאלוקים, כי מדבריו עם משה שהקפיד להזכיר שם ה' ולא אלוקים כפי שדייק הש"ך הבין יתרו שטעה, ולכן גם יתרו לא אכל בשר שלמים, ויתכן שלא הגיש מהבשר לזקני עם ישראל.

ולפי זה מובנים דברי המדרש שכתב שלא היה ליתרו מה לאכול, וגם לא היה לו מה להגיש לסעודת ברית המילה, ולכן ה' עשה לו נס שהוריד לו מן באמצע היום בכמויות שמספיק לכלל עם ישראל כולו.

מדוע משה לא דרש מהעם לשחוט בהמות שלהם וכך יאכלו בשר כרצונם?

חודש שלם עם ישראל יצליחו לאכול בשר לאכול ששבעו מהמן שביעה מושלמת, ואולי הייתה מצוה לאכול מן?

יש לחקור האם גם הערב רב קיבלו מן או רק מחנה ישראל דהיינו רק לבני 12 השבטים בלבד? ואם תשאל א"כ מה אכלו הערב רב במדבר, יתכן שקנו מהיהודים בהמות, או קנו מהמקומות הסמוכים.

ואומנם יש להוכיח שירד גם להם מן או שאכלו משיירי המן, שהרי הנס שכתוב **"ואשא אתכם על כנפי נשרים, ואביא אתכם אלי"**, כתב **רש"י בשמות יב'** לז' שזה התקיים מיד כשיצאו ממצרים שתוך יום אחד של הליכה רגלית הגיעו מרעמסס לסוכות שהוא מרחק של 120 מייל שזה כ-120 ק"מ, אלא שהיה נס של קפיצת הדרך והקב"ה כביכול נשא את עם ישראל על כנפי נשרים.

ומצאנו אם כן שנס זה **"ואשא אתכם על כנפי נשרים ואקה אתכם אלי"** התקיים לא רק בבני 12 השבטים אלא גם על הערב רב, שגם הם הגיעו בנס מרעמסס לסוכות במהירות יחד עם עם ישראל.

ואולי כי רצון יראיו יעשה, ומשה רבינו החליט לקבלם למרות שלא התייעץ על זה עם ה' כי טען ואמרת טוב שידבקו גרים בשכינה כמובא **ברש"י שמות לב' ז'**, ובפרט שהמן ניתן לישראל בזכות משה רבינו **גמ' תענית ט'**.

ואכן מצאתי מפורש כן **בש"ך** כאן שהביא מהילקוט **תהלים רמז תתי"ט**, שה' אמר למשה המן בזכותך הוא יורד,

במדרש תהילים הנ"ל, **"לחם אבירים אכל איש"**, אמר רבי איבו 66 שעות/אמצע היום בא יתרו וירד לו מן 66 שעות כנגד ששים ריבוא, **כי יתרו בא באמצע היום ולא היה לו מה לאכול**, כי כל אחד ליקט לפני הזריחה עומר והשאר נמס.

לכן ה' עשה לו נס שירד המן בשש שעות כנגד 60 ריבוא. אומנם המן שהיה יורד בבוקר היה בו מזון של 2000 שנה וזה שירד 66 היה בו כנגד 60 ריבוא לפי שכבר ירד להם בבוקר, ויתרו גם נקרא **"איש" שנאמר (שמות י"ח, ז')** **וישאלו איש לרעהו לשלום**:

ונשאלת השאלה, וכי לא היה ליתרו מה לאכול, והרי **יתרו הביא עמו עולות וזבחים** ששחט בבואו, ומהשלמים שהביא עשו סעודה גדולה ליתרו ולזקני ישראל? וגם היה זה **סעודת מילה כדברי הש"ך** בסמוך.

אבל בכל זאת כתוב **"לאכול לחם עם חתן משה לפני האלוקים"**, ולפי המדרש מובן שאכלו לחם – מן שירד בכמויות מיוחד לכבוד יתרו בצהרי היום שהספיק לשישים ריבוא, אומנם **האבן עזרא** כתב **שהכוונה לשלמים ולא ללחם ממש**, אבל א"כ האם גם אכילה בלי לחם נחשב **לסעודה שתלמידי חכמים מסובים בה כפי שהזכיר רש"י?**

ואולי כוונת המדרש שלא היה ליתרו מה לאכול, הכוונה שלא היה לו לחם לעשות עמו סעודת מצווה על גרותו ועל ברית המילה שעשה בו ביום.

ואכן כתב הש"ך **שמות יח'** יב' שיתרו נימול באותו יום, ולכן עשה סעודת מצוה סעודת מילה, ויתרו לא הקריב עולה וזבחים ממש, רק מל עצמו שהפסוק **"ויקה יתרו עולה וזבחים לאלוקים"** הסופי תיבות הם בגימטריא מילה, וגם המילה היא כנגד כל הקרבנות.

ויתכן לתרץ שהמן השביעם לגמרי, כך שלא היה עוד מקום להכניס בשר נוסף למעיהם, ואולי זה טענת משה וכי

וטהר לבנו – בהעלותך

להם ועוד שהיה אפשר להם בלא בשר לפיכך נתן להם בשעת טורח שלא כהוגן: ושם יכלו להקריב קורבנות ע"י הבכורים כפי שהקריבו במתן תורה, ולכן רק שם כתב רש"י שבקשו שלא כהוגן שיכלו לשחוט משלהם.

ואולי זה טענת משה רבינו, שחודש שלם יאסף להם צאן ובקר, וכי מי ישחוט ויקריב זאת להם? **ואם** הקב"ה יביא רק בהמות בעלי מומין זה לא מדרכי ה' שמביא דברים מושלמים בלי פגם וקלקול, כפי שנאמר **בגמרא סנהדרין נט'** על צורת חמור שירד מהשמים שכשר לאכילה כי אין דבר טמא יורד מהשמים, רק דבר מושלם.

ואמנם מדוע משה רבינו לא דיבר על חיות כשרות כמו צבי ואייל שמותר לאכול גם בלי הקרבה, וכן דגים שמשה כן הזכיר שלא יעזור להרגיעה את עם ישראל מהתאווה ולתלונות.

כי דגים שמשה הזכיר זה לא יספק אותם כי זה לא בשר ממש, ועופות שלו כמו שהיה להם או לחלקם בשנה ראשונה שהגיע יחד עם המן לאכילה בערב זה לא הזכיר משה כי עם ישראל לא הזכירו זאת בכייתם ובבקשתם אולי סבר משה שאינם רוצים שלו, וכן **צבי ואייל** אולי זה לא יספק את עם ישראל כי זה בשר לא רך כמו בשר בהמה שרץ לאכילה בעיקר חלקי הבהמה שלא מפעילה שרירים, **וצבי ואייל בשרם קשה**, כי ככל שהחיה מאמצת את החלקים השונים בגופה, כך הבשר שלו הופך כולו **לגוש שרירים** ונעשה קשה וקשוח יותר לאכילה, וצבי ואייל כידוע שהם רצים במהירות וקופצים הרבה.

ואולי בשר צבי טעים כמו שכתב רש"י **בתולדות** שטעם עז כטעם הצבי, אבל בכל זאת הוא בשר קשה מאוד, ולכן גם אצל הגויים צבי ואייל בקושי נאכל, ולעומת בשר בהמה שזה בעיקר מה שהגויים אוכלים.

ואם אכן עם ישראל בכה כאמור קודם, בגלל שנזכרים בחטא העגל, שמאז אין כהונה בבכורות ועבר ללווים, מדוע למשה זה היה רע?

ויתכן שלפי הטענות שלהם שאמרו שבמצרים הם אכלו דגים חיים, ולפי הסבר שכתבתי אז הסבר הוא, שבמצרים אכלו בשר בלי צורך להקריב וגם בלי להפסיד חלקים למזבח ולכהנים, הרי היה להם לטעון חד יותר וברור יותר.

שהיה עליהם לטעון ולהזכיר שבהר סיני כל עם ישראל אכלו בשר בהמה של קורבנות שלמים, כי הבכורות הרבים הקריבו קורבנות בשפע לכל עם ישראל, אבל עכשיו אי אפשר כי הכהונה עברה לאהרן ובניו.

ומזה שלא טענו דוגמה זו, אלא העדיפו לטעון מאכילת הדגים במצרים, למרות שהם לא רוצים דגים אלא בשר, סימן לא באמת כאב להם חטא העגל, אלא תאוות האכילה של בשר בלי מגבלות והפסד חלקי בהמה, ואפילו בלי טורח של שחיטה כדגים, אלא **"מי יאכילנו בשר"** כביכול ישר לפה בלי טורח כלל.

והקב"ה בכל זאת נתן להם שלו למרות שלא הזכירו שלו, ואולי לכן ה' הוכיח שרצו שלו שהממעיא אסף עשרה חמרים.

ואולי עם ישראל לא ביקשו לאכול בשר אלא שיאכילו אותם בשר, שביקשו בשר מוכן לאכילה, כי ב40 שנה שהיו במדבר לדעת רבי ישמעאל **בחולין יז'** לא הותר להם בשר תאווה – שחיטת חולין, רק היה להם אפשרות לאכול בשר על ידי הקרבת קורבן שלמים ותודה, ולכן טענו שאין להם אפשרות לשחוט בהמה טהורה שהיה להם, כי היה עליהם **להקריבו כקורבן שלמים**, ואין מספיק כהנים שיקריבו ויאכלו עבור כל השלמים שעם ישראל יקריב, כי בשנה השניה לצאתם ממצרים היו רק אהרן ובניו כהנים, וכן מצאתי **בתולדות יצחק יא' פסוק כא'.**

ולמרות שגם לדעת רבי ישמעאל הותר להם לאכול בשר בעלי מומים או חיות טהורות שאינם ראויים למזבח, יתכן שלא היה להם בהמה בעלת מום, כי כולם התרפאו במתן תורה, ואולי הצאן והבקר שלא רעו מול הר סיני גם התרפאו ממומן, כי בעת מתן תורה היה שלמות הבריאה כלפי עם ישראל שאפילו התבטל מהם גזירת המיתה שנהיו כמלאכים, ככתוב בתהילים פב' עי' רש"י, והיות וחטאו בעגל חזרו לגזירת אדם הראשון וחזרו למומן הראשון שנתרפאו ממנה, ואולי הבהמות שלא חטאו לא חזרו למומן ויל"ע.

ולא רצו להטיל מום בבהמה שאז מותר לאכול גם בלי הקרבה, אולי מחמת בל תשחית, ואולי אסור כמו **בכור** שאסור להטיל בו מום לפוסלו מהקרבה, אומנם טוען **החברותא הרב אלדר נתנזון שליט"א**, שבכור קדוש מרחם וכן קדשים שכבר נתקדשו, משא"כ בהמות ישראל שנועדו להקרבה בשנות המדבר שלא נתקדשו, וצ"ע.

והנה בגמרא ע"ז יג' מובא שבזמן הזה אין איסור להטיל מום בקדשים כי הפסוק שכתוב **בויקרא כב' כא' "תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו"**, זה רק כשהבהמה עומדת לרצון/להקרבה משא"כ בזמן הזה שאין עומדת להקרבה אין בו איסור כלל – רש"י.

ואומנם הרמב"ם בפ"א מאיסורי מזבח ה"ז כתב המטיל מום בקדשים **לוקה**, ואינו לוקה אלא בזמן שבהמ"ק קיים **שהרי היה ראוי לקרבן ופסלו אבל בזמן הזה אע"פ שעבר בל"ת אינו לוקה**. וצ"ע מלשון **הגמ' שבזה"ז** אין איסור תורה רק מדרבנן כדעת רש"י, **ותוס' במנחות (נ"ו:)** ובבכורות (ל"ג:) **ורא"ש בפ"ה סס"ד (ועי' לח"מ** שנשאר בצ"ע), ושמה לר"מ יש איסור מחמת הקדושה, ולא רק מחמת הפסד קרבן וכדברי החברותא.

ואולי מה שבכו על **"מי יאכילנו בשר"**, זה היה בגלל שנזכרו בחטא העגל שגרם להם שלא יוכלו לאכול בשר, כי קודם החטא הבכורים שהיו מעל 22 אלף, ואכן בהר סיני הבכורות הקריבו שלמים והעם אכלו מהשלמים, אבל בגלל חטא העגל התבטל כהונת הבכורות ועבר ללווים, ורק מאהרון ובניו התחיל הכהונה מחדש, והם היו בודדים ממש, לכן לא יאכלו לאכול בשר לדעת ר' ישמעאל.

ואומנם בטו' אייר בשנה הראשונה לצאתם ממצרים לאחר קריעת ים סוף וקודם מתן תורה, כשנגמר להם המצות שאפו, שדרשו אוכל לחם ובשר, שם כתב רש"י: בשר לאכול – ולא לשובע למדה תורה דרך ארץ שאין אוכלין בשר לשובע, ומה ראה להוריד לחם בבקר ובשר בערב, לפי שהלחם שאלו כהוגן שאי אפשר לו לאדם בלא לחם אבל בשר שאלו כהוגן – שהרבה בהמות היו